

คนดีศรีสยาม

งานพิธีสดุดีเกียรติคุณ ๑๐๐ ปี
รัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓
ณ ห้องประชุมรัฐสภา

คณะกรรมาธิการ

งานพิธีสดุดีเกียรติคุณ ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์

จัดโดย

คณะกรรมการจัดงานฉลอง ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส

ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์

ร่วมกับ

สำนักเลขาธิการรัฐสภา

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

ณ ห้องประชุมรัฐสภา
ตึกอมรินทร์พลาซ่า
สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

" โอง สุนัขเขมรผู้ดี ผู้ดี ม หุสดี "

ผลของความรักที่รักกับใจดีแล้ว บ่มีไม่สูญหายไป

เพลง: ดนตรีสยาม

ปรีดี พนมยงค์

(หลวงประดิษฐ์มนูธรรม)

๑๑ พฤษภาคม ๒๔๘๓ - ๒ พฤษภาคม ๒๕๒๖

นายปรีดี พนมยงค์ หนึ่งในผู้นำคณะราษฎร ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชไปสู่อำนาจอธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึง พ.ศ. ๒๔๙๐ นายปรีดีได้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญหลายตำแหน่งตามลำดับ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลขานุการสภาฯ คนแรก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ผู้ประสานงานการมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ผู้นำขบวนการเสรีไทยเพื่อต่อต้านการยึดครองของญี่ปุ่น และนายกรัฐมนตรี ๓ สมัย

นายปรีดีได้เพียรพยายามที่จะดำเนินการเพื่อวางรากฐานโครงสร้างการเมืองใหม่ในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเอกราชในทางศาล เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งสร้างคุณธรรมและความสุขสมบูรณ์ในทางสังคม ยิ่งกว่านั้นยังแสวงหาความร่วมมือกับมิตรประเทศ เพื่อสันติภาพและความผาสุกของมวลมนุษยชาติ

พุทธศักราช ๒๔๘๔ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ยกย่องนายปรีดี พนมยงค์ ไว้ในฐานะรัฐบุรุษอาวุโส และให้มีหน้าที่รับปรึกษากิจราชการแผ่นดินเพื่อความวัฒนาถาวรของชาติสืบไป

นายปรีดีจำต้องลี้ภัยการเมืองในต่างประเทศนานถึง ๓๖ ปี อันเนื่องจากคณะนายทหารและพลเรือนได้ทำรัฐประหารเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๒ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๓ นายปรีดี พำนักในสาธารณรัฐประชาชนจีน หลังจากนั้นพำนัก ณ ประเทศฝรั่งเศส จนถึงแก่อสัญกรรมอย่างสงบ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๒๖ รวมสิริอายุ ๘๒ ปี ๑๐ เดือน ๒๐ วัน

ด้วยคำนึงถึงคุณงามความดีที่นายปรีดี ได้บำเพ็ญแก่สังคมไทยและแก่ประชาคมโลกนี้เอง รัฐบาลไทยจึงได้เสนอการเฉลิมฉลอง ๑๐๐ ปีชาตกาล รัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ ไปยังองค์การยูเนสโก ณ กรุงปารีส ผลปรากฏว่าที่ประชุมสมัยสามัญครั้งที่ ๓๐ ขององค์การยูเนสโก ระหว่างวันที่ ๒๖ ตุลาคม ถึง ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ได้มีมติให้บรรจุชื่อรัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ ไว้ในปฏิทินการเฉลิมฉลองปูชนียบุคคล และเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ของโลกที่องค์การยูเนสโกจะเข้าร่วมในการเฉลิมฉลองด้วย ในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ และ ๒๐๐๑

เนื่องในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี ชาตกาล รัฐบุรุษอาวุโส นายปรีดี พนมยงค์
นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา

ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา

มีความยินดีขอเชิญร่วมงานพิธีสดุดีเกียรติคุณ ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์
ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๑.๐๐ นาฬิกา
ณ ห้องประชุมรัฐสภา

การแต่งกาย : สากลนิยม
ชุดประจำชาติ

บัตรเชิญโปรดตอบ : โทร. ๒๕๔-๐๐๗๕๖, ๓๕๗ ๓๐๐๐ ต่อ ๓๐๐๒
หรือ ๕๐๐-๓๗๗๔, ๕๐๒-๐๕๖๖
โทรสาร ๒๕๔-๐๐๗๗๗, ๒๕๔-๑๒๐๐

(โปรดนำบัตรนี้ไปด้วย)

กำหนดการ

- ๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น. แยกผู้มีเกียรติทุกท่านลงทะเบียน รับมอบสูจิบัตร/เอกสาร และเข้าห้องประชุม
- ๐๙.๐๐ - ๐๙.๑๐ น. วิดีทัศน์ "คนดีศรีสยาม" บทโดย นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
- ๐๙.๑๐ - ๐๙.๒๐ น. ขับร้องประสานเสียงเพลง "ศรีอยุธยา" ประพันธ์โดย พระเจนดุริยางค์
- ๐๙.๒๐ - ๐๙.๓๐ น. ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานรัฐสภา กล่าวสดุดี
- ๐๙.๓๐ - ๐๙.๕๐ น. พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) ในฐานะผู้ได้รางวัล "การศึกษาเพื่อสันติภาพ" ขององค์การยูเนสโก กล่าวสัมโมทนียกถา
- ๐๙.๕๐ - ๑๐.๐๐ น. บรรเลงเพลงขลุ่ย โดย นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
และบรรเลงเพลงซอ โดย นายรังสิต จงฉานสิทธิ์
- ๑๐.๐๐ - ๑๐.๑๐ น. ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร กล่าวสดุดี
- ๑๐.๑๐ - ๑๐.๕๐ น. ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ มอบรางวัลบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นด้าน
ประชาธิปไตย
นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว มอบรางวัลบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นด้าน
สันติภาพ
- ๑๐.๕๐ - ๑๑.๐๐ น. ขับร้องประสานเสียง เพลง "คนดีมีค่า"
ประพันธ์คำร้องโดย นายจรัญวิวัฒน์ สันตะบุตร และ
นายไกรวัล กุลวัฒโนทัย
ประพันธ์ทำนองโดย นายไกรวัล กุลวัฒโนทัย

ปิดงาน

บทวิดิทัศน์
คนดีศรีสยาม

6 ฉลิมรอบร้อยปีศรีศตวรรษ
แห่งผู้อาวุฒันสังคมสยาม
ประชาธิปไตยไทยไต้งอกงาม
ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เป็นไป

เมล็ดข้าวไกลลานไกลบ้านเกิด
เพื่อจะถือกำเนิดขึ้นเกิดใหม่
พลิกผืนปฐพีที่เป็นไท
สร้างสรรค์ประโยชน์ใหญ่ให้แก่ผืนดิน

“ความสุขสมบูรณ์ของราษฎร
ต้องอาทรต้องบำรุงอย่ารู้สิ้น”
คือวาตะอันสะเทือนทั้งธรณิน
ให้ได้อินได้ย้าได้สำนึก

รัฐธรรมนูญเปรียบประคองบุญแจประตุ
ให้ชนได้มาสู่ได้รู้สึก
ได้มีส่วนมีเสียงร่วมจารึก
ร่วมศนึกร่วมปกครองตามต้องการ

รัฐบาลจะต้องนำราษฎร
ไม่แคลนคลอนเคลื่อนสู่ประตูผ่าน
ชัยภูมิความสุขสมบูรณ์ภิบาล
มิใช่พานเดินถอยหลังเข้าคลอง

จากชาวบ้านจึงก้าวสู่ชาวบ้าน
ปณิธานผดุงธรรมอันแท้ต้อง
เพื่อแผ่นดินแผ่นฟ้าจักทาทอง
ไทยจะต้องเป็นไทเป็นไทจริง

หนึ่งเกษตรสองสถานการศึกษา
สามสังคมนิยมอารยะยิ่ง
เอกราชประชาธิปไตยไม่ทอดทิ้ง
มีทุกสิ่งทีชาติหนึ่งจะมี

ศึกษาศึกษาทุกสารทิศ
ศึกษามิตรเป็นอมิตรทุกทิศที่
ศึกษสงครามคามคุณกรรารี
ศึกษเสรีไทยสู้สู้ชัยชนะ

วางรากฐานประชาธิปไตย
ให้ไทยเป็นไทในทุกขณะ
ศักดิ์ศรีสูงเด่นเป็นอารยะ
มีฐานะหน้าตาในสากล

สถาปนาถิ่นธรรม ธรรมศาสตร์
สถาปนาเอกราชสัมฤทธิ์ผล
สถาปนาอธิปไตยให้ปวงชน
สถาปนาตั้งต้นหนทางธรรม

“โลกไม่มีหลักประกันให้คนกล้า
คนอยู่หน้าจะต้องล้มต้องจมคว่ำ”
เสียงสายฟ้าผ่าเมฆทะมึนดำ
ถึงฝนพรำคนยังหวาดขยาดฟ้า

ต้องรอนับร้อยวันเป็นพันปี
จึงจะมีสักคนคนที่กล้า
กล้าหมิ่นพลังจักรวาลกาลเวลา
คืนสู่ความธรรมดาสามัญ

เป็นเปลวเทียนสุดท้ายละลายแห่ง
เพื่อเปล่งแสงส่องทางอย่างเจิดจ้า
มีเพียงหนึ่งลำค่ากว่าหมื่นพัน
อยู่เพียงวันมีค่ากว่าหมื่นปี

ภูมิใจที่ได้เกิดเป็นคนไทย
ภูมิใจที่ได้ร่วมเฉลิมศรี-
ศตวรรษแห่งผู้กวีวัฒน์วี
คือคนดีของแผ่นดินผู้บันดาล

ให้สำนักโน้มนหาประชาชน
คนทุกคนมีค่ามหาศาล
ประโยชน์สุขส่วนรวมร่วมก่อการ
ร่วมจัดการสืบเจตน์จำนงจง

ปรีดี พนมยงค์ คงนาม
ดีงามนำใจให้สูงส่ง
พนม มือถือธรรมไท่อำรง
ยงค์ ยิ่งยงอยู่ในใจนิรันดร์ฯ

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	เขียนบท
ทิสัยสิทธิ์ พรโสภณ	อ่าน
สุรินทร์ อีสมันย์	อ่าน
นักฎิณี ชูช่วยและทีมงาน	อำนวยการผลิต

เพลง ศรีอยุธยา

ความยาว ๓ : ๐๐ นาที

ประพันธ์โดย พระเจนดุริยางค์

ผู้อำนวยการเพลง นายแพทย์ กิตติพร ตันตระกูลโรจน์

ขับร้องโดย คณะนักร้องประสานเสียง "๑๐ พฤษภาคม"

ความเป็นมาของเพลง “ศรีอยุธยา”

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นายปรีดี พนมยงค์ ได้สร้างภาพยนตร์ “THE KING OF THE WHITE ELEPHANT” หรือ “พระเจ้าช้างเผือก” ซึ่งเป็นนิยายอิงประวัติศาสตร์ที่ใช้เค้าโครงของสงครามช้างเผือก และสงครามยุทธหัตถีของพระมหาจักรพรรดิ นวนิยายเรื่องนี้เขียนขึ้นเพื่ออุทิศให้แก่ “สันติภาพ” เพราะ “ชัยชนะแห่งสันติภาพนั้นมิได้มีชื่อเสียง บรรลือนามน้อยไปกว่าชัยชนะแห่งสงครามแต่อย่างใด”*

“พระเจ้าช้างเผือก” เป็นภาพยนตร์ไทยพูดภาษาอังกฤษเสียงในฟิล์มของ บริษัทปรีดีภาพยนตร์ จากบทประพันธ์ของปรีดี พนมยงค์ ในกาณ์นี้ ศาสตราจารย์ พระเจนดุริยางค์ได้นำเพลงไทยเก่าแก่หลายเพลงด้วยกัน เช่น เพลงจากแครสังข์ ธรณีกรรแสง ขับไม้บัณทะวูร์ อัศดงคด และเพลงสายสมร ซึ่งเป็นเพลงกล่อมเด็ก ที่ “Laloubere” ราชทูตฝรั่งเศสบันทึกไว้สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มาเรียบเรียงเสียงประสานเป็นแบบสากลใน Selections from King Chakra เพื่อใช้ประกอบภาพยนตร์เรื่อง “พระเจ้าช้างเผือก” หรือ “THE KING OF THE WHITE ELEPHANT”

ต่อมานาวาอากาศเอก ขุนสวัสดิ์ดิษมพร ผู้อำนวยการกองภาพยนตร์ซึ่งควบคุมกองดุริยางค์ทหารอากาศ ได้ประพันธ์บทร้องและเปลี่ยนชื่อเป็นเพลงศรีอยุธยา ศาสตราจารย์พระเจนดุริยางค์จึงได้ปรับปรุงโดยตัดเพลงจากแครสังข์ และธรณีกรรแสงออก และเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ให้สอดคล้องกับบทร้อง

* จากคำนำของนายปรีดี พนมยงค์ ในหนังสือ “THE KING OF THE WHITE ELEPHANT” ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๓

เนื้อเพลง “ศรีอยุธยา”

ศรีอยุธยาไทย
 ไม่สุดสิ้นคนดี
 ศักดิ์ศรีไทยคงไทย
 นิมิตรในการสืบสาน
 ศรีอยุธยาไทย
 ไม่สุดสิ้นคนดี
 ศรัทธาศักดิ์ไทยคงไทย
 ทุกสมัยไทยเรื่องฤทธิเกริกไกร ไชโย
 ทวยเทพไทย
 ไทญ์น้อยลอยอยู่บนนภา
 ข้าขอวันทา
 ไทยเทวาริราช
 ประสาทอยู่คุ้มครอง
 ขออัญชลีอานูภาพวิญญานไทย
 นิมิตรในการสืบสาย
 ศรัทธาศักดิ์ไทยคงไทย
 ไม่สุดสิ้นคนดี
 ศรัทธาศักดิ์ไทยคงไทย
 ทุกสมัยไทยเรื่องฤทธิเกริกไกร ไชโย

คำกล่าวสดุดีเกียรติคุณรัฐบุรุษอาวุโส

นายปรีดี พนมยงค์

โดย ฯพณฯ ประธานรัฐสภา

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา

นมัสการพระคุณเจ้า และผู้นำศาสนาต่างๆ

ท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์

ท่านทูตานุทูต ท่านสมาชิกรัฐสภา

ท่านคณะกรรมการจัดงาน และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ในนามของรัฐสภา ผมขอต้อนรับท่านทั้งหลายซึ่งมาร่วมพิธีสดุดีเกียรติคุณของรัฐบุรุษอาวุโส นายปรีดี พนมยงค์ ในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี ชาตกาล ณ ห้องประชุมแห่งนี้ด้วยความยินดียิ่ง

เป็นที่ทราบกันดีว่านายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับรัฐสภาแห่งนี้ไม่เพียงแต่ในฐานะที่เป็นผู้นำในการสถาปนาระบบอบรัฐธรรมนูญขึ้นในประเทศไทยเท่านั้น หากแต่ยังดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรคนแรกอีกด้วยนั้น ได้สร้างคุณูปการอันยิ่งใหญ่ต่อประเทศชาติยากจะหาผู้ใดเสมอเหมือน ตลอดชีวิตของนายปรีดี พนมยงค์ ได้ตั้งใจรับใช้ชาติและประชาชนชาวไทยด้วยสติปัญญาและความสามารถอย่างเต็มที่ โดยในช่วงที่ดำรงชีวิตอยู่นั้นได้อุทิศตนแก่การทำงานเพื่อมวลมนุษยชาติด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กล้าหาญ เสียสละ มิได้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนแม้แต่น้อย แม้ภารกิจนั้นจะเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตก็ตามจนเป็นที่ยอมรับทั่วไปทั้งในและนอกประเทศ

นายปรีดี พนมยงค์ ถือกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๔๓ ในครอบครัวชาวนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาภายหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมบริบูรณ์แล้วได้เข้าศึกษาในโรงเรียนกฎหมายกระทรวงยุติธรรมจนสำเร็จเป็นเนติบัณฑิตสยาม ต่อมาได้รับเลือกจากกระทรวงยุติธรรมให้ไปศึกษาในประเทศฝรั่งเศสจนได้รับปริญญาเอกของรัฐทางด้านกฎหมายกลับมารับราชการที่กรมร่างกฎหมายกระทรวงยุติธรรม และเป็นอาจารย์สอนกฎหมายด้วยในขณะเดียวกัน

อุดมการณ์ทางการเมือง

นายปรีดี เป็นผู้ยึดมั่นในปรัชญา สสารธรรมทางสังคมที่เป็นวิทยาศาสตร์สังคม ซึ่งมีทรรศนะว่า สภาวะทางสังคมเกิดขึ้นและมีการเคลื่อนไหวตามกฎธรรมชาติของมวลราษฎร นายปรีดีเชื่อมั่นว่า "สังคมจะดำรงอยู่ได้ก็โดยมวลราษฎร ดังนั้น ระบบของสังคมที่ทำให้มวลราษฎรมีพลังผลักดันให้สังคมก้าวหน้าก็คือ ระบบประชาธิปไตย..."

ประชาธิปไตยในทรรศนะของนายปรีดีนั้น "เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติพร้อมกับการมีมนุษย์ในโลกนี้" และหมายถึง "ประชาธิปไตยอันมีระเบียบตามกฎหมายและศีลธรรม และความซื่อสัตย์สุจริตหรือในครั้งโบราณกาลเรียกว่าการปกครองโดยสามัคคีธรรม..." และโดยที่รูปของสังคมใดๆ นั้นย่อมประกอบด้วยระบบเศรษฐกิจ การเมือง ทักษะทางสังคม ดังนั้นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์จึงต้องประกอบด้วย "ประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นพื้นฐานของสังคม ประชาธิปไตยทางการเมืองซึ่งเป็นโครงร่างการปกครอง ทักษะประชาธิปไตยซึ่งเป็นหลักนำทำให้มนุษย์ปฏิบัติเพื่อ

ประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจและการเมืองของสังคม” รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับลงวันที่ ๙ พ.ศ. ๒๔๘๙ เป็นตัวอย่างอันดีถึงความเพียรพยายามของนายปรีดีในการสถาปนาระบอบประชาธิปไตยสมบูรณ์ขึ้นในประเทศไทย

นายปรีดีนั้นนอกจากจะเป็นผู้ที่เคารพในหลักแห่งความเสมอภาคของบุคคลอย่างเคร่งครัดแล้ว ยังพยายามส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นชนกลุ่มใด นับถือศาสนาใด ดังจะเห็นได้จากกรที่นายปรีดีได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญให้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับชายและมีสิทธิเลือกตั้งมาตั้งแต่แรก เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาแก่ชาวมุสลิม และคุ้มครองชานามิให้เจ้าหน้าที่ยึดเครื่องมือในการประกอบอาชีพได้ เป็นต้น

ผู้สถาปนาระบอบประชาธิปไตย

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ กล่าวได้ว่านายปรีดีฯ เป็นผู้นำคณะราษฎรที่มีบทบาทมากที่สุดในการจัดวางรูปแบบการปกครองในระบอบใหม่เนื่องจากเป็นคนไทยคนแรกซึ่งสำเร็จศษฎบัณฑิตกฏหมาย ซึ่งเป็นปริญญาของรัฐจากมหาวิทยาลัยปารีส นายปรีดีฯ จึงให้ความสำคัญกับงานด้านนิติบัญญัติกับการปกครองเป็นพิเศษ นอกจากจะเป็นผู้ร่างประกาศคณะราษฎรแล้ว ยังเป็นผู้ให้กำเนิดรัฐธรรมนูญฉบับแรกแห่งสยามประเทศ โดยเป็นผู้ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕ อันเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของสยามที่ใช้เป็นบรรทัดฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีรัฐธรรมนูญเป็นหลักการปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขซึ่งอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ

นายปรีดีเป็นผู้ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งฉบับแรก พ.ศ. ๒๔๗๕ เห็นว่า การเลือกตั้งถือเป็นสารสำคัญในทางการเมือง กฎหมายการเลือกตั้งไม่ใช่อีกกฎหมายธรรมดา ในบางประเทศได้บัญญัติเรื่องการเลือกตั้งไว้เป็นส่วนหนึ่งแห่งรัฐธรรมนูญ ดังเราก็เคยมีบทบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว (รัฐธรรมนูญฉบับแรก) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผู้ริเริ่มให้สตรีมีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งและรับสมัครเลือกตั้งผู้แทนราษฎรได้เช่นเดียวกับเพศชาย ซึ่งเปิดโอกาสให้เพศหญิงและเพศชายได้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรโดยทั่วกันในทันที โดยผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ในขณะที่ผู้มีสิทธิรับสมัครรับเลือกตั้งก็ได้กำหนดอายุไว้เพียง ๒๓ ปี

น่าสังเกตว่าแม้ประเทศฝรั่งเศสจะมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยก่อนไทยหลายสิบปี ก็เพิ่งเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีสิทธิรับเลือกตั้งและมีสิทธิออกเสียงเลือกผู้แทนราษฎรได้ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ส่วนในอังกฤษซึ่งเป็นประชาธิปไตยมานาน ก็เพิ่งเปิดโอกาสให้สตรีมีสิทธิมีเสียงในทางการเมืองในราวปี ค.ศ. ๑๙๒๘ (พ.ศ. ๒๔๗๑) แต่ครั้งนั้นก็ยังกำหนดเงื่อนไขว่าสตรีต้องมีอายุ ๓๐ ปีขึ้นไป จึงจะมีสิทธิออกเสียงได้ ราษฎรอังกฤษทั้งสองเพศเริ่มจะมีสิทธิมีเสียงในระบอบประชาธิปไตยเท่าเทียมกันเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๒๘ (พ.ศ. ๒๔๗๑) ก่อนหน้าประเทศไทยเพียง ๔ ปีเท่านั้น

การสถาปนาระบอบประชาธิปไตยขึ้นในประเทศไทยของนายปรีดีนั้นได้ดำเนินไปอย่างมีระบบ กล่าวคือไม่เพียงแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่ยังได้ส่งเสริมหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นด้วยการกระจายอำนาจการปกครองไปยังส่วนท้องถิ่น โดยผลักดันให้มีการประกาศใช้ พ.ร.บ.จัดตั้งเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ ขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นพื้นฐานของ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งได้จัดตั้งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการและประชาชนทั่วไปมีโอกาสแสวงหาความรู้ได้อย่างกว้างขวาง และเพื่อเผยแพร่และปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตยอีกด้วย

ส่วนในด้านบริหารนั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการหลายกระทรวง ซึ่งได้แก่ กระทรวงมหาดไทย (๒๙ มีนาคม ๒๔๗๖ - ๙ สิงหาคม ๒๔๘๐) กระทรวงการต่างประเทศ (๙ สิงหาคม ๒๔๘๐ - ๐๕ ธันวาคม ๒๔๘๐) กระทรวงการคลัง (๒๐ ธันวาคม ๒๔๘๐ - ๐๖ ธันวาคม ๒๔๘๔) มีผลงานสำคัญ ที่สมควรจารึกไว้คือ

ในช่วงที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นายปรีดิฯ ได้ยกเลิกการจัดเก็บเงินรัชชูปการและการจัดทำประมวลรัษฎากรขึ้นใช้แทนดังเช่นนานอารยประเทศ ทั้งยังเป็นผู้ริเริ่มให้จัดตั้งสำนักงานธนาคารชาติไทยซึ่งได้วิวัฒนาการมาเป็นธนาคารแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน

ในด้านเอกราชและอธิปไตยของชาติ ช่วงที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทสนั้น นายปรีดิฯ ได้เป็นผู้นำในการแก้ไขสนธิสัญญาไม่เสมอภาคที่ทำไว้กับประเทศตะวันตกทั้ง ๑๓ ประเทศจนเป็นผลสำเร็จ เป็นผลให้ประเทศไทยมีอธิปไตยสมบูรณ์ทั้งในทางการเมือง ในทางการศาล และในทางเศรษฐกิจ

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ นายปรีดิฯซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้จัดตั้งองค์กรใต้ดินซึ่งรู้จักกันในนาม "ขบวนการเสรีไทย" ขึ้นเพื่อร่วมมือกับสัมพันธมิตรในการต่อต้านญี่ปุ่นผู้รุกราน ครั้นเมื่อสงครามยุติลง นายปรีดิฯ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรีได้ใช้ความรู้ความสามารถต่อรองกับฝ่ายสัมพันธมิตรทำให้ประเทศไทยไม่ต้องถูกยึดครองโดยฝ่ายสัมพันธมิตร สามารถแก้ไขสถานการณ์ผู้แพ้สงครามได้อย่างละมุนละม่อม สามารถเข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติได้อย่างเต็มภาคภูมิ

ในฐานะของผู้ที่นิยมใช้สันติวิธี นายปรีดิฯ ได้ผลักดันให้มีการใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการปฏิบัติตามความเป็นกลางอย่างเคร่งครัด พ.ศ. ๒๔๘๒ (ค.ศ. ๑๙๓๙) นอกจากนี้ในปีพุทธศักราช ๒๔๘๓ ยังได้สร้างภาพยนตร์เรื่องพระเจ้าช้างเผือก (The King of the White Elephant) ขึ้นเป็นภาษาอังกฤษเผยแพร่ไปยังหมู่ประชาชนทั้งในและนอกประเทศ เพื่อให้พลโลกเห็นถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และต่อต้านสงครามที่ไม่เป็นธรรม

นายปรีดิฯ ได้รับยกย่องนับถือทั้งจากภายในชาติและจากนานาชาติ ดังจะเห็นได้จากการที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกย่องไว้ในฐานะรัฐบุรุษอาวุโส และสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติแต่งตั้งให้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์แต่ผู้เดียวจนเสร็จสิ้นสงครามโลกครั้งที่ ๒

รัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาได้มอบเหรียญ MEDAL OF FREEDOM-GOLD PALM ให้เป็นเกียรติแก่ท่านเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๔ และเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับเกียรติจากสถาบันสมิธโซเนียนแห่งสหรัฐอเมริกา ให้ชื่อนกที่พบในคดอย่างขางหรือคดอินทนนท์ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ ในฐานะผู้นำขบวนการเสรีไทยเป็นภาษาละตินว่า CHLOROPSIS AURIFRONS PRIDII และแม้เมื่อนายปรีดิฯ หาชีวิตไม่แล้ว เมื่อประเทศเวียดนามเฉลิมฉลองการประกาศเอกราชครบ ๕๐ ปีก็ได้มอบเหรียญมิตรภาพให้แก่ภริยาของนายปรีดิฯ ในฐานะที่นายปรีดิฯ ได้มีส่วนเกื้อกูลอย่างสำคัญในการต่อสู้เพื่อเอกราชของประเทศนั้น

ในด้านส่วนตัวนายปรีดิฯ เป็นผู้ดำรงชีวิตอย่างสมถะเรียบง่าย และประหยัด ฤทิตตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างแท้จริง มีความเลื่อมใสศรัทธาในหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาและคติ

ทางสังคมแนวทางของปรัชญาสสารธรรมทางสังคมที่เป็นวิทยาศาสตร์ ยึดถือเป็นหลักทั้งในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่ราชการเพื่อให้เกิดสันติภาพและสันติสุขในหมู่ประชาชนในบ้านเมืองนี้ นอกจากนี้ยังเป็นผู้สนใจในการศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ทั้งในทางปรัชญา รัฐศาสตร์ เศรษฐกิจและจริยธรรม

นายปรีดี พนมยงค์ถึงแก่อสัญกรรมอย่างสงบเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ ณ บ้านพักชานกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ด้วยผลงานและเกียรติคุณความดีของนายปรีดี พนมยงค์ อันเป็นที่ประจักษ์ชัดได้กล่าวมาแล้ว เพื่อแสดงความกตัญญูและกตเวทิตาต่อผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประชาชนและประเทศชาติอันจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนของชาติที่จะทำนุบำรุงบ้านเมืองต่อไป และเพื่อให้นานาชาติได้ทราบถึงคุณงามความดีของคนไทย ที่ได้กระทำให้แก่ประเทศไทยและแก่โลก อันควรได้รับการสรรเสริญ รัฐสภาจึงได้มีหนังสือไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สนับสนุนการเสนอชื่อนายปรีดีต่อองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เพื่อให้พิจารณาประกาศยกย่องท่านให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก จึงเป็นที่น่ายินดีว่าในการประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ ๓๐ ระหว่างวันที่ ๒๖ ตุลาคม ถึง ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบในการบรรจุชื่อท่านไว้ในปฏิทินการเฉลิมฉลองบุคคลสำคัญและเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ ประจำปี ค.ศ. ๒๐๐๐ - ๒๐๐๑ ในฐานะที่เป็นบุคคลสำคัญของโลก ด้วยทั้งนี้ตามข้อเสนอของรัฐบาลไทย อันเป็นการตอบย้ำถึงพุทธพจน์ที่นายปรีดียึดถือเป็นหลักในการดำเนินชีวิตและในการประกอบกิจการเพื่อชาติบ้านเมืองตลอดมาตราบสิ้นอายุขัยของท่านคือ **“ผลของการก่อสร้างไว้ดีแล้วย่อมไม่สูญหาย”**

สัมโมทนียกถา

โดย พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต)

“ปี ถีสศตึเกียรตึคุณ ๑๐๐ ปี รัฎฐบุรุษอาวุโส ปรีติพนมยงค์” ซึ่งจัดขึ้นที่รัฐสภาแห่งประเทศไทยวันนี้ นอกจากเป็นส่วนสำคัญของงานฉลอง ๑๐๐ ปี ชาตกาล ของรัฐบุรุษอาวุโสผู้ นั้นแล้ว ถือได้ว่าเป็นการอนุโมทนา คือ เป็นการแสดงความเห็น

ชอบและชื่นชมยินดีอย่างเป็นทางการของประชาชนชาวไทย ต่อการที่องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม สหประชาชาติ ได้ประกาศให้ นายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโสคนแรกของประเทศไทย เป็นบุคคลสำคัญของโลก ในโอกาสที่ท่านมีชาตกาลครบ ๑๐๐ ปี

การประกาศขององค์กรโลกครั้งนี้ เป็นเกียรติแก่ประเทศไทย ในฐานะที่ นายปรีดี พนมยงค์ เป็นคนไทย เมื่อยกย่องคนไทยคนหนึ่ง ก็เป็นเกียรติคุณแก่คนไทยทั่วไปด้วย โดยเฉพาะในเมื่อ นายปรีดี พนมยงค์ เป็นบุคคลสำคัญท่านหนึ่งของประเทศไทย ได้มีบทบาทสำคัญในการนำประเทศเข้าสู่ระบบการปกครองประชาธิปไตย ได้เพียรพยายามในการรักษาเอกราชและอิสรภาพของชาติไทย และได้บำเพ็ญกิจการณียะมากมายไว้แก่ประเทศชาติ

เป็นธรรมดาว่า เมื่อเราเคารพนับถือบุคคลใด เมื่อเรายอมรับหรือเห็นว่าท่านผู้ใดเป็นบุคคลสำคัญ เรา ก็จะกล่าวคำยกย่องพรรณนาคุณความดีและประโยชน์ที่บุคคลนั้นได้ทำไว้

ผู้รู้ทั้งหลายย่อมเข้าใจว่า การยกย่องสรรเสริญหรือสศตึเกียรตึคุณเช่นนั้น เรามิได้ทำเพียงเพื่อเทิดทูนหรือเอาอกเอาใจบุคคลนั้น แต่ที่แท้ การยกย่องสศตึประกาศเกียรติคุณของคนดี ย่อมมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์แก่สังคมหรือหมู่มนุษย์ทั้งหลาย เริ่มแต่ตัวคนที่มีร่วมกันกล่าวคำยกย่องสรรเสริญนั่นเอง

ประโยชน์อันเป็นที่หมายของการยกย่องประกาศเกียรติคุณ ก็คือ คนทั้งหลายจะได้ถือเอาบุคคลนั้น และการกระทำความดีของท่าน เป็นแบบอย่างที่จะชักนำ กระตุ้นเตือน ส่งเสริมกำลังใจ ตลอดจนชี้แนะแนวทางที่จะทำความดีตามอย่าง หรือทำความดีประเภทนั้นๆ ต่อไป

ถ้าเรามองเห็นตระหนักในวัตถุประสงค์ของการยกย่องสศตึบุคคลดีเช่นนี้ การกล่าวพรรณนาคุณความดีเป็นต้น ก็จะไม่พรว้า เลื่อนลอย หรือฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย แต่จะมีความหนักแน่น ชัดเจน เป็นสาระ และเกิดประโยชน์แท้จริง

อีกประการหนึ่ง การที่สังคมหรือหมู่มนุษย์พากันยกย่องบูชาคนดี หรือบุคคลผู้ได้ทำความดีไว้นั้น แท้จริง เมื่อมองลึกลงไป ก็คือ การที่สังคมหรือหมู่มนุษย์นั้น นิยมยกย่องบูชา และเห็นความสำคัญของความดีที่บุคคลนั้นได้มี หรือได้ทำนั่นเอง

ความดีนี้ หมายถึง ความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม และประโยชน์สุขแท้จริง ที่เกื้อกูล ไม่ก่อความเบียดเบียน หรือเรียกให้สั้นคำเดียวว่า “ธรรม”

ทั้งนี้หมายความว่า สังคมหรือหมู่มนุษย์ ต้องการธรรม นิยมธรรม และเชิดชูบูชาธรรม จึงยกย่องคนดี หรือคนที่มีธรรม เพราะคนดี หรือคนที่มีธรรมนั้น เป็นที่รองรับ เป็นสื่อ เป็นที่แสดงออก และเป็นผู้ทำให้ธรรมปรากฏ หรือบังเกิดผลแก่สังคม

ธรรม คือ ความจริง ความถูกต้อง ความดีงามนั้น เป็นเครื่องดำรงรักษาสังคมมนุษย์ไว้ให้อยู่เป็นปกติ มีสันติสุข และมีความเจริญก้าวหน้าทีแท้จริงได้ ตรวจจับที่หมู่มนุษย์ยังเชิดชูบูชาธรรม ด้วยการยกย่องคนดีมีธรรม สังคมนั้นก็ยังมีหวังว่าจะดำรงอยู่และเจริญไปได้โดยสวัสดิ์ เพราะฉะนั้น มนุษย์ที่เจริญพัฒนาแล้ว เป็นอารยชน จึงรักธรรม ใฝ่ธรรม เชิดชูบูชาธรรม และถือธรรมเป็นใหญ่ โดยยกเอาธรรมเป็น

เกณฑ์ เป็นมาตรฐานแห่งพฤติกรรมของบุคคล และกิจการของสังคม

สมตามพุทธคำรัส ซึ่งแปลความเป็นภาษาไทยว่า “คนที่รักธรรม เป็นคนเจริญ”

ในทางตรงข้าม มนุษย์ที่ไม่เจริญ ป่าเถื่อน เป็นอนารยชน ย่อมไม่สนใจและไม่ใส่ใจในธรรม เขาซึ่งหรือรังเกียจธรรม เมื่อใดมีการพูดถึงธรรม เขาจะกระดาก ละอาย ไม่อยากพูดถึง ไม่อยากเข้าไปร่วมฟัง

เมื่อใด และที่ใด หม่อมมนุษย์ซึ่งรังเกียจเหยียดธรรม ย่อมเป็นสัญญาณอันตราย ที่บ่งชี้ว่าหม่อมมนุษย์นั้นจะเสื่อมทราม เพราะเมื่อมนุษย์ซึ่งธรรม หรือใจของเขาไม่ชอบความจริง ไม่รักความถูกต้อง ไม่ใฝ่ความดีงามและประโยชน์สุขที่เกื้อกูลประสานไร้การเบียดเบียน เขาก็จะหันไปชอบสิ่งที่ไม่ใช่ธรรม หรือสิ่งที่ตรงข้ามกับธรรม เช่น รักแต่ผลประโยชน์ ใฝ่อำนาจ ชอบชมเทงรังแกแย้งซึ่งเบียดเบียนกัน ซึ่งแน่นอนว่าสังคมของเขาจะต้องวุ่นวายเดือดร้อน และความทุกข์ย่อมหวี เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า “คนซึ่งธรรม เป็นคนเสื่อมทราม” จะเป็นอารยชนไม่ได้

การพิจารณาความคิดของบุคคลนั้น เรามีไข่มองดูเพียงความดีที่เขาทำเท่านั้น แต่มองดูความมุ่งหมายในการกระทำความดีนั้นว่า ต้องทำเพื่อจุดหมายที่ดียังไงดี คือบาเพ็ญคุณความดีทั้งหลาย เพื่อจุดหมายที่ดียังไงดี ที่เป็นผลโดยตรงของความดีนั้น โดยสุจริตใจ ไม่มีเจตนาซ่อนเร้นแอบแฝงที่จะสนองความต้องการส่วนตัวบางอย่าง เช่น เพื่อทรัพย์และอำนาจ เป็นต้น หมายความว่า ทั้งการกระทำที่เป็นธรรม และความมุ่งหมายก็เป็นธรรม

จุดหมายที่ดียังไงดี มีความสำคัญ ไม่เฉพาะในการพิจารณาความคิดของบุคคลเท่านั้น แต่เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับสังคมที่จะได้ประโยชน์จากการยกย่องสรรเสริญคนที่ทำความดีนั้นด้วยเพราะจุดหมายนี้แหละ เป็นสิ่งที่ให้ความหมายและคุณค่าแก่การทำความดีของเขา ตลอดจนเป็นเหตุผลให้เขาทำความดีนั้น

ถ้าเราเคารพนับถือคนดี และจะได้คิดที่เป็นแบบอย่างจากการทำความดีของเขา เราจะต้องพิจารณากำหนดจับจุดหมายของการทำความดีของเขาให้ได้โดยชัดเจน และเมื่อเห็นชอบว่าเป็นจุดหมายที่ดียังไงดีแล้ว ก็มุ่งมั่นที่จะรักษาและสืบต่อให้จุดหมายนั้นสัมฤทธิ์ผลสมจริงตามที่คนดีนั้นได้ดำเนินไว้

ในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตย เราต้องพัฒนาคนและสังคมให้มีธรรม จัดสรรระบบการอยู่ร่วมกันให้เป็นธรรม และทำการทุกอย่างโดยชอบธรรม พร้อมทั้งถือธรรมเป็นใหญ่ คือ ยึดถือความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม หลักการ กฎหมาย กติกา เป็นใหญ่ หรือเป็นเกณฑ์ตัดสิน พูดสั้นๆ ว่า คนต้องเป็นธรรมาธิปไตย จึงจะสถาปนาระบอบประชาธิปไตยให้แก่สังคมได้

บุคคลผู้ใดมีเจตจำนงแน่วแน่ที่จะสร้างสรรค์สังคมเช่นนี้ และทำความดีต่างๆ เพื่อให้บรรลุจุดหมายนี้โดยสุจริตจริงใจ เราถือว่าเขาเป็นบุคคลดีแท้จริง และสังคมควรยกย่องบูชาเขาด้วยการรักษาสืบทอดเจตนารมณ์ที่ดียังไงดีนั้นสืบไป

คุณค่าที่ประสงคอีกประการหนึ่งของการยกย่องเชิดชูบุคคลสำคัญ คือ เป็นเครื่องรวมจิตใจคนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้เกิดความสามัคคี ซึ่งจะยิ่งช่วยหนุนให้การยึดถือแบบอย่าง และการปฏิบัติเพื่อจุดหมายข้างต้นนั้นแน่วแน่จริงจังและได้ผลยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า การบูชาคนดี ก็เพราะคนดีนั้นสื่อ หรือเป็นตัวแทนที่โยงไปถึงธรรม การที่คนดีจะมีความสำคัญ ก็เพราะคนทั้งหลายนมองเห็นความสำคัญของธรรมที่เป็นความดีนั้น และความสามัคคีที่แท้จริงจะเกิดขึ้น ก็ต่อเมื่อใจของคนทั้งหลายที่ยกย่องนับถือคนดีนั้น ไปรวมที่ธรรมซึ่งคนดีนั้นต้องการจะสื่อเสนอให้เราระลึกและร่วมปฏิบัติทั่วกัน

นายปรีดี พนมยงค์ เป็นคนสำคัญของไทยอีกท่านหนึ่ง ที่ได้เพียรพยายามพร่ำบอกและบ่งชี้ ทั้งด้วยใจและการกระทำ ให้คนไทยระลึกถึงธรรม ซึ่งเป็นจุดหมายที่เราจะต้องช่วยกันสร้างขึ้นนี้

นายปรีดี พนมยงค์ ได้แสดงออกตลอดมาถึงความปรารถนาที่จะสร้างระบอบการปกครองประชาธิปไตย และพัฒนาสังคมประชาธิปไตย ที่ตั้งอยู่ในธรรม รัฐบุรุษอาวุโสท่านนี้ได้แสดงให้เห็นความสนใจในธรรมและในการศึกษาพระพุทธศาสนา ดังปรากฏทั้งในข้อเขียนและการชวนช่วยทำกิจกรรมต่างๆ

การที่นายปรีดี พนมยงค์ ยกหลัก “ธรรมวิชัย” ขึ้นเป็นสาระสำคัญในบทภาพยนตร์ เรื่องพระเจ้าข้างเฝือก ที่ท่านนิพนธ์ขึ้นเอง แสดงให้เห็นว่า ท่านสนใจและรู้เข้าใจถึงเรื่องราวความเป็นมาของพระพุทธศาสนาและประวัติศาสตร์แห่งอารยธรรมของซีกโลกตะวันออกนี้ ที่เป็นฐานรากและเป็นพื้นเพภูมิหลังของสังคมไทย

ที่สำคัญยิ่งก็คือ บทนิพนธ์นี้น่าจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงแนวคิดของนายปรีดี พนมยงค์ ว่าท่านใฝ่นิยมในหลักการแห่ง “ธรรมวิชัย” คือ ชัยชนะโดยธรรม ของพระเจ้าอโศกมหาราช ผู้ปรากฏพระนามในประวัติศาสตร์แห่งอารยธรรมมนุษย์ ในฐานะเป็นนักปกครองยิ่งใหญ่ ที่ใฝ่สันติ ซึ่งเป็นมหาราชพระองค์แรกที่ข้ามพ้น “สังคามวิชัย” คือชัยชนะด้วยสงคราม แล้วหันมาเป็นแบบอย่างแห่งการปกครองที่ถือธรรมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นใหญ่

หลักธรรมวิชัย ให้ถือธรรมเป็นใหญ่ ให้อยอมเล็กสะสละเว้นเวรภัย ด้วยเห็นแก่ธรรม แล้วหันมามุ่งมั่นทำการสร้างสรรค์ให้มีชัย ชนะปัญหาและความทุกข์ยากเดือดร้อนด้วยธรรมวิธี ที่เป็นทางแห่งสันติธรรมวิชัยช่วยให้หลีกเลี่ยงสงครามการฆ่าฟันเบียดเบียน แม้มีความขัดแย้งขุนขังหมองใจ ก็ดับเสียได้ด้วยยอมยกให้แก่ธรรม

ประกาศขององค์กรโลก ที่ยกย่องนายปรีดี พนมยงค์ ผู้เป็นคนไทยท่านหนึ่ง ครั้นนี้ ควรจะเป็นเหตุการณ์สำคัญอีกครั้งหนึ่ง ที่จะกระตุ้นเตือนสติและปลุกเร้ากำลังใจคนไทยทั้งหลาย ให้ระลึกถึงธรรม คือ ความดีงามและประโยชน์สุข ที่จะต้องตั้งขึ้นเป็นจุดหมายของชีวิตและสังคมของตน

เวลานั้นนานผ่านไป ถึงนานเท่าไรก็ไม่เพียงพอแก่การรื้อพะวักพะวน เวลานี้โลกมองดูเรา และเราก็จะต้องเห็นภาพของคนในโลกนั้น ที่เร่งรุดไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว ถ้าคนไทยเห็นแก่ธรรม ก็ถึงเวลาที่ทุกคนจะต้องหยุดระงับการแบ่งแยกแตกกระจาย และความเกลียดองลั่งเลทั้งหลาย โดยเอาจุดหมายที่เป็นธรรมนั้นเป็นเครื่องรวมกำลังความสามัคคี ที่จะพร้อมใจกันมุ่งมั่นก้าวไปในวิถีทางที่จะทำการสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมอันร่มเย็นมีสันติสุข ซึ่งเป็นจุดหมายที่เป็นธรรมนั้น ให้สำเร็จ

ขอทุกท่านจงประสบจตุรพิธพรชัยทั่วกัน

คนทำทาง

ประวัติศาสตร์ อาจมีในหลายด้าน
แต่คนที่ทำงาน ไม่เคยจะเอ่ยออกนาม
คนที่แบกหาม ลุยน้ำ ลุยโคลน คนที่สรรสร้าง
จากป่าเป็นเมือง รุ่งเรืองดังเพียงเวียงวัง
ด้วยเลือด ด้วยเนื้อ ของคนทำทาง
ถางทางตั้งต้น ให้คนต่อไป

จากป่าเปลี่ยว เทียวไปในทุกถิ่น
ดั่งโบกโบยบิน สิ้นดินเป็นถิ่นอาศัย
ทนายเหน็บเจ็บใจ กัยร้ายนานา ชิวว่าแห้ว
เข้าคำจำเจ เรไปให้คนเดินตาม
ทุกอย่างก้าวเท้า เหมือนเงาเลื่อนกลาง
ฝั่งทาง ฝั่งร่าง อยู่กลางแผ่นดิน

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ประพันธ์ และอ่าน
รังสิต จงฉานสิทธโธ บรรเลงเพลงขอ

สุนทรพจน์สดุดีเกียรติคุณรัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์

โดย ฯพณฯ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ

อดีตนายกรัฐมนตรี

นมัสการพระเจ้า และผู้นำศาสนาต่างๆ
ท่านประธานรัฐสภา ท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์
ท่านทูตานุทูต ท่านสมาชิกรัฐสภา
ท่านคณะกรรมการจัดงาน และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

กระผมมีความยินดีที่ได้รับเกียรติมากแล้วแสดงสุนทรพจน์สดุดีเกียรติคุณรัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ ในวาระที่ท่านมีชาตกาลครบ ๑๐๐ ปีพอดีในวันนี้ นับว่าเหมาะสมอย่างยิ่งที่พวกเรามาร่วมพิธีสดุดีเกียรติคุณของรัฐบุรุษอาวุโส ณ สถานที่แห่งนี้ เพราะนายปรีดี พนมยงค์ เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งผู้ก่อการระบอบรัฐสภาที่เป็นประชาธิปไตยขึ้นในประเทศไทย

กล่าวคือ นายปรีดี พนมยงค์ เป็นหนึ่งในคณะราษฎรอันประกอบด้วยคณะทหารบก คณะทหารเรือ และคณะพลเรือน ที่กราบบังคมทูลขอพระราชทานธรรมนูญการปกครองแผ่นดินจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๗ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๔ ประเทศไทยจึงมีระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขมาจนตราប់เท่าทุกวันนี้

นายปรีดี พนมยงค์ มีความเชื่อมั่นในระบอบรัฐสภา หรือระบอบรัฐธรรมนูญว่าเป็นแนวทางการเมืองการปกครองที่จะนำพาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้า พัฒนาถาวรในท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกในอารยสมัย เห็นได้จากสุนทรพจน์ของหลวงประดิษฐมนูธรรม ซึ่งกล่าวทางวิทยุกระจายเสียง เนื่องในวาระครบรอบปีที่ ๔ แห่งระบอบรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๗๔ ว่า

“ระบอบรัฐธรรมนูญยิ่งมั่นคง ประชาชนยิ่งมั่งคั่งสมบูรณ์ สยามรัฐจะมีสิทธิเทียมบ่า เทียมไหล่กับนานาประเทศ ความสุขที่ได้รับจากรบอบรัฐธรรมนูญเป็นความสุขและประโยชน์อันแท้จริง ไม่ใช่ประโยชน์ในทางความคิด ในทางความฝัน เราท่านมองเห็นประโยชน์นั้นอยู่ใกล้ๆ แล้ว”

ประโยชน์อันแท้จริงของระบอบรัฐธรรมนูญที่นายปรีดี พนมยงค์ กล่าวถึงคือ ในสมัยที่ท่านดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๖ - ๒๔๘๐) ท่านใช้สภานิติบัญญัติแห่งนี้สำหรับเป็นฐานสำคัญในการตราพระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๖ เพื่อจัดรูปการบริหารบ้านเมืองให้เข้าลักษณะการปกครองอย่างรัฐธรรมนูญและมีประสิทธิภาพ

ที่สำคัญคือ หากไม่มีสภานิติบัญญัติแห่งนี้ ก็จะไม่มีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๖ ซึ่งนายปรีดี พนมยงค์ มีบทบาทสำคัญในการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นทั่วราชอาณาจักร

ยิ่งกว่านั้นในระหว่างที่ท่านดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเพียงระยะสั้นๆ (พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๔๘๑) ท่านได้ใช้รัฐสภาแห่งนี้ในการแก้ไขสนธิสัญญาไม่เสมอภาค

กับนานาประเทศถึง ๑๓ ชาติที่สยามเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ทั้งในทางศาล ในทางเศรษฐกิจ และในทางการเมือง และสภาผู้แทนราษฎรนี้เองที่ได้ลงมติเห็นชอบการให้สัตยาบันแก่สนธิสัญญากับต่างประเทศฉบับใหม่ซึ่งสยามได้เอกราชสมบูรณ์ทุกประการ ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๐

ครั้นนายปรีดี พนมยงค์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ระหว่างพ.ศ. ๒๔๘๑ - ๒๔๘๔) ท่านได้วางระบบการจัดเก็บภาษีใหม่ที่เรียกว่า “ประมวลรัษฎากร” เป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นการจัดเก็บภาษีอากรที่เป็นธรรมแก่สังคม และนำรายได้เข้ารัฐเป็นจำนวนมาก

นอกจากนั้น ท่านยังได้โอนวิสาหกิจยาสูบของบริษัทต่างประเทศมาเป็นของรัฐบาลไทย สร้างรายได้ให้แก่รัฐปีละเป็นจำนวนไม่น้อย

กล่าวได้ว่า ยุคที่นายปรีดี พนมยงค์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นยุคที่เสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศมีความมั่นคงมากที่สุดยุคหนึ่ง

บทบาทที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งคือ ในช่วงที่ท่านดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ท่านได้มี “ประกาศสันติภาพ” ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ทั้งนี้โดยผ่านมติเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร ทำให้ประเทศไทยไม่สูญเสียเอกราชในฐานะชาติผู้แพ้สงคราม ภายหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ ๒

จะเห็นได้ว่า ช่วง ๑๕ ปีที่มีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ นายปรีดี พนมยงค์ ได้ใช้สภานิติบัญญัติแห่งชาติในการตรากฎหมายสำคัญๆ มากมาย สำหรับใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินไปในทิศทางสร้างความมั่นคง และมั่งคั่งให้แก่ชาติและราษฎรไทย ผลงานและเกียรติคุณของท่านได้เป็นที่ประจักษ์แก่ชาวไทยและชาวโลก นับว่าสมควรแล้วที่องค์การยูเนสโกได้ประกาศยกย่องท่านเป็นปูชนียบุคคลของโลกสำหรับปี ค.ศ. ๒๐๐๐ - ๒๐๑๕

อย่างไรก็ตาม การฉลอง ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ จะบรรลุผลมิได้เลยกหากพวกเราชนรุ่นหลังไม่ดำเนินตามเจตนารมณ์ประชาธิปไตยสมบูรณ์ของท่าน

ท้ายที่สุดนี้ กระผมขอยกคำกล่าวของรัฐบาลรัฐบุรุษอาวุโส เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวปณิธานของพวกเราผู้ที่ยังอยู่ข้างหลังว่า

รัฐธรรมนูญเป็นธรรมะอันสูงสุดแห่งการที่ประชาชนชาวสยามจะดำรงคงอยู่ได้เป็นประเทศเอกราช ท่านที่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญคือท่านที่ปฏิบัติตามธรรมะ ผลานิสงส์พึงบังเกิดแก่ท่านเอง

“ธมฺโม ทเว รกฺขติ ธมฺมจาริ”

ธรรมย่อมรักษาผู้ที่ประพฤติธรรม

ผู้ได้รับรางวัลปรีดี พนมยงค์

สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตยและสันติภาพ

ท่านผู้หญิงหึงหวน พนมยงค์
ผู้มอบรางวัล

ศ.นพ.เสม พริ้งพวงแก้ว
ผู้มอบรางวัล

รายชื่อผู้ได้รับรางวัล
ปรีดี พนมยงค์
๔ ท่าน

นายกุลหลาบ สายประดิษฐ์

ภิกขุ พุทธทาส อินทปัญโญ

นางสาวศรีสว่าง พิววงศ์แพทย

พระไพศาล วิสาโล

ผู้ได้รับรางวัลปรีดี พนมยงค์
สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่น
ทางด้านประชาธิปไตย

ผู้ได้รับรางวัลปรีดี พนมยงค์
สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่น
ทางด้านสันติภาพ

(รายละเอียดดูได้จาก สุจิตร์ รางวัล ปรีดี พนมยงค์)

คนดีมีค่า

ใครคือคนดีมีค่า

อาจแค่คนธรรมดาฟ้าส่ง
เมื่อเกิดบรรเจิดบรรจง
ยืนยงเพราะคุณความดี
ใครคือคนดีคนนั้น
สร้างสรรค์พิทักษ์ศักดิ์ศรี
เพื่อประชาธิปไตยพร้อมยอมพลี
รักเสรีพร้อมสู้ภัยไทย

ใจไม่เคยจะหวั่นไหวคลอน
มือไม่เคยจะอ่อนล้าลง
ตามองไปสู่จุดหมายตรง
มุ่งดำรงสู่ประชาธิปไตย
เกิดไทยนี้ในดวงใจ
ปรารถนานำไทยให้รักสามัคคี
ด้วยสมองสองแขนนำความดี
เพื่อแผ่นดินถิ่นนี้ธำรงสมนามไทย
รู้ทุกขั้วรัฐธรรมนูญรักถิ่นเสียสละ
เพื่อแผ่นดินไว้ชื่อลือไทย
กล้าหาญแม้ทางมีอุปสรรคเพียงไหน
ไม่เคยท้อใจ ไม่เคยท้อเลย
ยังมั่นคงดังฟ้า
เฉิดฉายดวงตะวัน
ใจไม่เคยจะหวั่นไหวคลอน
มือไม่เคยจะอ่อนล้าลง
ตามองไปสู่จุดหมายตรง
มุ่งดำรงสู่ประชาธิปไตย

เกิดไทยนี้ในดวงใจ

ปรารถนานำไทยให้รักสามัคคี
ด้วยสมองสองแขนนำความดี
เพื่อแผ่นดินถิ่นนี้ธำรงสมนามไทย
นี่คือคนดีมีค่าปรารถนานำไทยรุ่งเรือง
สมดังจินต์ สุขสมจินต์
ด้วยสมองสองแขนเพื่อแผ่นดิน
ฝากความดีพร้อมพลีชีวินเพื่อเมืองไทย
นี่คือคนดีมีค่าปรารถนานำไทยรุ่งเรือง
สมดังจินต์ สุขสมจินต์
ด้วยสมองสองแขนเพื่อแผ่นดิน
ฝากความดีพร้อมพลีชีวินเพื่อเมืองไทย (ซ้ำ)

เพลง

คนดีมีค่า

ความยาว

๕ : ๐๐ นาที

คำร้อง โดย

จรรย์วัฒน์ สันตะบุตร

ไกรวัล กุลวัฒน์โนทัย

ทำนอง โดย

ไกรวัล กุลวัฒน์โนทัย

ผู้อำนวยเพลง

ไกรวัล กุลวัฒน์โนทัย

ขับร้อง โดย

คณะนักร้องประสานเสียง

"๑๑ พฤษภาคม"

การพิจารณาขององค์การยูเนสโก (UNESCO) เกี่ยวกับการเสนอชื่อนายปรีดี พนมยงค์

ในฐานะบุคคลสำคัญที่จะมีการฉลองหนึ่งร้อยปีชาตกาล
โดย วิเชียร วัฒนคุณ ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อ
ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์
ต่อองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

๑. องค์การยูเนสโกตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ.๑๙๔๖ มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส มีชื่อเต็มว่า องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization) นับเป็นทบวงชำนาญพิเศษ หรือหน่วยงานแห่งหนึ่งในเครือของสหประชาชาติ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมและดำเนินการระหว่างประเทศในด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม และยังรวมถึงการสื่อสารและการอนุรักษ์ต่างๆ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและที่ถือว่าเป็นมรดกโลก องค์การยูเนสโกปัจจุบันนี้มีสมาชิก ๑๑๖ ประเทศ มีผู้อำนวยการใหญ่ (Director General) ซึ่งได้รับการคัดเลือกโดยคณะกรรมการบริหาร (Executive Board) เป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์การ ส่วนคณะกรรมการบริหารนั้นประกอบด้วยประเทศสมาชิก ๕๔ ประเทศ ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ให้ผลัดเปลี่ยนกันมาทำหน้าที่เป็นผู้กำกับกับการดำเนินนโยบายและอนุมัติงบประมาณ

๒. โดยปกติทุกรอบสองปี องค์การยูเนสโกจะมีหนังสือไปยังประเทศสมาชิก เชื้อเชิญให้เสนอการฉลองวันครบรอบชาตกาลหรือการมรณะของบุคคลสำคัญและเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่มีขึ้นในระดับชาติ ในประเทศนั้นๆ ที่มีการครบรอบ อาทิ เช่น หนึ่งร้อยปี สองร้อยปี ห้าร้อยปี หนึ่งพันปี หรือมากกว่านั้นที่

ประสงค์จะขอให้องค์การยูเนสโกเข้าร่วมในการฉลองด้วยในรอบสองปีต่อไปข้างหน้า โดยบทบาท
อุดมการณ์หรือผลงานของบุคคลที่ดี เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ก็ดี จะต้องเกี่ยวข้องหรืออยู่ในกรอบ
อุดมการณ์และภาระหน้าที่ของยูเนสโก โดยจะต้องเสนอตามเงื่อนไข วิธีการและภายในเวลากำหนดขึ้น
สำหรับแต่ละครั้ง

๓. นายปรีดี พนมยงค์ ผู้ประสานการมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ซึ่งปัจจุบันนี้
คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นที่รู้จักกันในราชทินนามเดิมว่า ทลวงประดิษฐ์มนูธรรม และในแวดวง
การศึกษาว่า ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ เป็นผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในชื่อเดิมว่า
มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ในปี พ.ศ.๒๔๗๗ ในทางการเมืองท่านได้ดำรงตำแหน่ง
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ นายกรัฐมนตรี และได้รับพระมหากรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้เป็นรัฐบุรุษอาวุโส ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ท่านได้เป็นหัวหน้าขบวนการเสรีไทย
ภายหลังเหตุการณ์รัฐประหารเมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๐ ท่านได้ไปอยู่ที่ต่างประเทศ และได้ถึงแก่กรรมที่กรุงปารีส
ประเทศฝรั่งเศส ในปี พ.ศ.๒๕๒๖ เมื่อท่านมีอายุได้ ๘๓ ปี ดังนั้นในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ของแต่ละปี ซึ่ง
เป็นวันคล้ายวันเกิดของท่าน บรรดาศิษยานุศิษย์และผู้บริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งญาติมิตร
และผู้ที่เคยพบปะกันได้ถือปฏิบัติสืบต่อมาในการบำเพ็ญกุศลที่บริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อ
รำลึกถึงคุณูปการอันยิ่งใหญ่ที่ท่านได้บำเพ็ญต่อประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และระบอบ
ประชาธิปไตยโดยตลอดอายุขัย ทั้งในยามที่อยู่ในตำแหน่งหน้าที่ในประเทศไทย และในยามที่ต้องพลัด
พราวไปมีชีวิตอยู่ต่างแดน

๔. เมื่อศิษยานุศิษย์ของท่านผู้ประสานการและรวมทั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้
ตระหนักว่า ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๓ (ค.ศ.๒๐๐๐) จะเป็นวันครบรอบ ๑๐๐ ปี ชาตกาลของ
นายปรีดี พนมยงค์ สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีคุณหญิงเงี้ยว ชัยเสรี เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย
จึงได้มีการพิจารณาและมีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๓๘ เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๘ ให้จัดงานฉลอง
ในวาระดังกล่าวและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมงานเชิดชูเกียรติ ศาสตราจารย์
ดร.ปรีดี พนมยงค์ ในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี ชาตกาล ขึ้น โดยคำสั่ง มธ.ที่ ๒๔/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๐
มกราคม ๒๕๓๘ ต่อมา คณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ต่อยูเนสโก
ได้เสนอต่อคณะกรรมการเตรียมงานฯให้ดำเนินการเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีผ่านทาง
กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการต่างประเทศ และทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อเสนอชื่อนายปรีดี ในฐานะ
บุคคลสำคัญไปให้ยูเนสโกพิจารณา เพื่อให้ได้รับการยกย่องเชิดชูและเข้าร่วมด้วยในการฉลองวาระครบ
รอบหนึ่งร้อยปีแห่งชาตกาล ในระหว่างนี้เอง ได้มีประชาชนและกลุ่มองค์กรเอกชนรวมทั้งสื่อมวลชนได้
แสดงการสนับสนุนอย่างแข็งขัน รวมทั้งนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา ได้มีหนังสือสนับสนุน
การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการด้วย

๕. คณะรัฐมนตรี (รัฐบาล พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ) ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ให้
ความเห็นชอบในการเสนอชื่อนายปรีดี พนมยงค์ ไปยังองค์การยูเนสโก เพื่อขอให้องค์การยูเนสโกบรรจุ
ชื่อ นายปรีดี พนมยงค์ ไว้ในปฏิทินการฉลองบุคคลสำคัญและเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ (Calendar of An-
niversaries of Great Personalities and Historic Events) เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งชาตกาล
และให้ความเห็นชอบโครงการฉลอง ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส นายปรีดี พนมยงค์ ด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานคณะกรรมการยูเนสโกแห่งชาติของไทย (นายชิงชัย มงคลธรรม) ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ เสนอชื่อนายปรีดี พนมยงค์ ไปยังองค์การยูเนสโกอย่างเป็นทางการ และองค์การยูเนสโกได้มีหนังสือตอบรับการเสนอชื่อดังกล่าว เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๙๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ที่จะนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการบริหาร (Executive Board) ในประชุมครั้งที่ ๑๕๖ ต่อไป

๖. อย่างไรก็ดี ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกได้มีหนังสือแจ้งมายังประเทศสมาชิกเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๐ ว่า คณะกรรมการบริหารได้ให้ความเห็นชอบกับกฎเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดขึ้นใหม่ ให้มีการเข้มงวดในการคัดเลือกการฉลองที่เสนอมายังองค์การว่า จะต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ที่วางไว้อย่างเคร่งครัดโดยจะต้องมีการเกี่ยวข้องกับองค์การอย่างไร เน้นว่าจะต้องอยู่ในกรอบอุดมการณ์และภารกิจของยูเนสโกในด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ หรือการสื่อสาร และจะต้องมีส่วนในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของปวงชนและสันติภาพ และความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน ยูเนสโกจะไม่พิจารณาขอรับการฉลองที่เกี่ยวข้องกับการกำเนิดหรือการก่อตั้งสถาบันแห่งรัฐ การฉลองเอกราช อาณาจักร หรือราชวงศ์ใดๆทั้งสิ้น หรือการฉลองเกี่ยวกับการทหารหรือการรบหรือสงครามใดๆ อีกทั้งการฉลองนั้นจะต้องสะท้อนถึงอุดมการณ์ คุณค่าและวัฒนธรรมต่างๆ และความเป็นสากลขององค์การที่มีลักษณะเป็นการทั่วไปหรืออย่างน้อยก็สำหรับภูมิภาค ในด้านวิธีการนั้น ก็ได้กำหนดให้คณะกรรมการกลั่นกรอง (Intersectoral Committee) ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บริหารระดับอาวุโสขององค์การ คือผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายความสัมพันธ์ต่างประเทศเป็นประธานเพื่อพิจารณาเลือกจากจำนวนที่เสนอมาทั้งหมด

๗. ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก ได้ขอให้คณะกรรมการยูเนสโกแห่งชาติของประเทศสมาชิกมีหนังสือแจ้งไปยังองค์การยูเนสโกภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๒ ถึงการฉลองวันครบรอบของบุคคลสำคัญหรือเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่ประสงค์จะให้องค์การเข้าร่วมในการฉลองด้วย หากเคยมีไปแล้วก็ต้องเสนอเข้าไปใหม่เพื่อให้คณะกรรมการกลั่นกรองที่ได้ตั้งขึ้นได้พิจารณาตามกฎเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดขึ้นมาใหม่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานคณะกรรมการยูเนสโกแห่งชาติของไทย (นายปัญญา เกษรทอง) จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๒ ไปถึงผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก เป็นการตอบหนังสือองค์การที่อ้างถึงข้างต้นว่ารัฐบาลไทย โดยการเสนอผ่านทางคณะกรรมการยูเนสโกแห่งชาติ ขอเสนอพระนามและชื่อของบุคคลที่รัฐบาลไทยขอเสนอให้องค์การยูเนสโกเข้าร่วมในการฉลองชาดกาลสำหรับปี ค.ศ. ๒๐๐๐ - ๒๐๐๑ เรียงโดยลำดับดังนี้

๑. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
๒. ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์

๘. คณะกรรมการกลั่นกรองฯ ได้พิจารณาจากรายชื่อบุคคลสำคัญและเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่ประเทศสมาชิกต่างๆเสนอมา รวมทั้งสิ้น ๑๐๗ ราย เมื่อเรื่องเสนอไปถึงคณะกรรมการบริหาร (Executive Board) ในขั้นแรกนั้น ปรากฏว่ามีเพียง ๕๐ รายเท่านั้นที่ได้รับการคัดเลือกโดยคณะกรรมการกลั่นกรองเสนอผ่านผู้อำนวยการใหญ่ (Director General) มาให้คณะกรรมการบริหารพิจารณา และปรากฏว่าไม่มีชื่อ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ คงมีแต่พระนามของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเท่านั้น

๙. ทางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และคณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ต่อองค์การยูเนสโก ได้รับความกรุณาจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ให้ นายสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พร้อมด้วยคณบดีคณะนิติศาสตร์ ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อฯ และ เลขาธิการคณะอนุกรรมการ เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือที่ทำเนียบรัฐบาล และ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้กรุณามอบสาส์นของท่าน ถึงผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก ให้กับประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อฯ ถือไปเพื่อขอให้เอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเป็นผู้แทนถาวรประจำองค์การยูเนสโกดำเนินการมอบให้กับผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกต่อไป

สาส์นของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้ถึงมือผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ ในสาส์น ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้อ้างและยืนยันถึงเจตน์จำนงของรัฐบาลไทยในการให้ความสำคัญต่อการเสนอชื่อบุคคลสำคัญทั้งสองของไทยให้ปรากฏอยู่ในรายการฉลองบุคคลสำคัญและเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่หอองค์การยูเนสโกเข้าร่วมในการฉลองด้วยสำหรับปี ค.ศ.๒๐๐๐ - ๒๐๐๑ และยืนยันว่าจะมีการฉลองในระดับชาติ สำหรับบุคคลสำคัญทั้งสอง จึงขอให้ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกให้การสนับสนุนต่อการเสนอของรัฐบาลไทยและช่วยดำเนินการให้คณะกรรมการกลั่นกรองได้พิจารณาอย่างเป็นธรรมด้วย

๑๐. ในการนี้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ด้วยการเสนอของคณะกรรมการดำเนินงาน และด้วยความเห็นชอบของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้แต่งตั้งและมอบหมายให้ ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อฯและเลขาธิการคณะอนุกรรมการ เดินทางไปติดต่อกับการพิจารณาของคณะกรรมการบริหาร (Executive Board) โดยได้ประสานงานและได้รับความร่วมมือ จากกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส และผู้แทนของไทยในคณะกรรมการบริหารขององค์การยูเนสโก ดังนั้นเมื่อประธานและเลขาธิการคณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อฯไปปรากฏตัวที่ห้องประชุมคณะกรรมการบริหารขององค์การยูเนสโก ณ ที่ทำการใหญ่ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๒ จึงได้รับความสะดวกและได้รับอนุญาตให้เข้าไปติดต่อกับการประชุมอย่างใกล้ชิด ผู้แทนไทยในคณะกรรมการบริหารได้ขออนุญาตประธานที่ประชุมซึ่งได้อนุญาตให้ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อฯกล่าวแถลงชี้แจงต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารเมื่อถึงวาระการพิจารณาเรื่องข้อเสนองานของประเทศสมาชิกเกี่ยวกับการฉลองบุคคลหรือเหตุการณ์ที่องค์การยูเนสโกจะเข้าร่วมด้วยในปี ค.ศ.๒๐๐๐ - ๒๐๐๑ ไทยได้แถลงชี้แจงเป็นประเทศแรกต่อที่ประชุมโดยได้กล่าวขอบคุณประธานที่ได้ให้อนุญาตและขอบคุณคณะกรรมการกลั่นกรองที่ได้พิจารณารับข้อเสนองานของไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งเป็นที่เคารพบูชาเป็นอย่างสูงในประเทศไทย แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายและเสียใจที่ข้อเสนองานของไทยสำหรับอีกท่านหนึ่ง ไม่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองฯ และว่าการที่ได้มีกฎเกณฑ์และวิธีการใหม่ในการเสนอและการพิจารณาโดยคณะกรรมการกลั่นกรองฯนั้น ยังไม่ได้ชี้แจงให้เป็นที่เข้าใจอย่างเพียงพอจึงได้ขอเสนอชี้แจงในส่วนที่เกี่ยวกับศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ว่ามีคุณสมบัติ คุณความดีและผลงานโดยสรุปเป็นประการใด และอยู่ในกรอบอุดมการณ์และภารกิจของยูเนสโกอย่างไรบ้าง และขอให้คณะกรรมการกลั่นกรองเรียกประชุมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อทบทวนมติและขอให้เพิ่มชื่อศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ในบัญชีรายการที่ได้รับการคัดเลือกด้วย ได้มีหลายประเทศอาทิ ฝรั่งเศส รัสเซีย ยูเครน โดยยกเรื่องขึ้นชี้แจงเช่นเดียวกับกรณีของไทย โดยเน้นข้อบกพร่องของการใช้กฎเกณฑ์และวิธีการใหม่ และขอให้คณะกรรมการกลั่นกรองพิจารณาทบทวนมติอีกครั้งหนึ่งหลายประเทศอาทิ รัสเซีย จีน ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ บราซิล ยูเครน สาธารณรัฐเชค โยติ ซามัว บาบาสโต ได้กล่าวสนับสนุนประเทศไทยในการเสนอชื่อศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์

๑๑. ประธานที่ประชุมคณะกรรมการบริหารได้ขอให้ประธานกรรมการกลั่นกรองฯ ซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายความสัมพันธ์ต่างประเทศได้กล่าวชี้แจง ซึ่งประธานคณะกรรมการกลั่นกรองได้กล่าวยอมรับในข้อบกพร่องที่มีอยู่ เนื่องจากเป็นครั้งแรกที่ได้ใช้บังคับกฎเกณฑ์และวิธีการใหม่ในการคัดเลือกในส่วนข้อเสนอของไถยนั้น ประธานคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ยังได้กล่าวว่า เอกชนในประเทศไทย ได้มีหนังสือทักท้วงในการณีนายปรีดี พนมยงค์ ถึงความไม่เหมาะสมที่จะได้รับการพิจารณาขอยกจากองค์การยูเนสโก เนื่องจากเป็นนักการเมืองและเป็นนายกรัฐมนตรีมาก่อน หลังจากนั้น ประธานคณะกรรมการบริหารได้ขอมติที่ประชุมให้คณะกรรมการกลั่นกรองฯ เรียกประชุมอีกครั้งหนึ่งเพื่อทบทวนมติ โดยให้นำข้อทักท้วง ข้อวิจารณ์ และคำชี้แจงที่ได้อภิปรายในที่ประชุมไปประกอบการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมรายการที่ได้รับการคัดเลือกเสนอคณะกรรมการบริหารอีกครั้งหนึ่งภายใน ๒ วัน

๑๒. ผู้แทนไทยประจำองค์การยูเนสโกได้เข้าพบ และยืนยันต่อผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ องค์การยูเนสโก ซึ่งทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ว่าข้อความในสาส์นของ พณฯนายกรัฐมนตรี ที่มีถึงผู้อำนวยการใหญ่นั้น มีข้อความที่ชัดเจนอยู่แล้วว่าเป็นเจตนาจ้างของรัฐบาลไทยที่ได้กำหนดการฉลองชาติกาลของบุคคลสำคัญทั้งสองของไทย และขอเสนอให้องค์การยูเนสโกเข้าร่วมในการฉลองนั้นๆ ด้วยหนังสือทักท้วงจากเอกชนใดๆ ย่อมไม่มีความสำคัญเท่ากับการร้องขออย่างเป็นทางการจากรัฐบาลของประเทศสมาชิก ประธานคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ได้ให้คำตอบว่า คณะกรรมการกลั่นกรองฯ ได้พิจารณาทบทวนแล้วมีมติให้ชื่อของนายปรีดี พนมยงค์ รวมอยู่ในบัญชีรายชื่อบุคคลสำคัญและเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการกลั่นกรองฯ เสนอไปยังคณะกรรมการบริหารต่อไป

๑๓. การประชุมคณะกรรมการบริหารในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายงานเพิ่มเติมของผู้อำนวยการใหญ่ซึ่งนำเสนอโดยผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ประธานคณะกรรมการกลั่นกรองเสนอผลการพิจารณาทบทวนมติเกี่ยวกับการคัดเลือกข้อเสนอของประเทศสมาชิกที่เป็นบุคคลสำคัญและเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่องค์การยูเนสโกจะเข้าร่วมในการฉลองเพิ่มเติมจากที่ได้เสนอไว้เดิมอีก ๗ ราย เป็นบุคคลสำคัญ ๕ ราย รวมทั้งนายปรีดี พนมยงค์ และเป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ ๒ ราย หลังจากข้อเสนอผู้แทนไทยในคณะกรรมการบริหาร ได้กล่าวขอบคุณในนามของประเทศไทยสำหรับบุคคลสำคัญ ๒ ท่านที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาสู่การพิจารณาของคณะกรรมการบริหาร ผู้แทนหลายประเทศได้กล่าวสนับสนุน

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน คณะกรรมการกลั่นกรองฯ รวมทั้งพระนามของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และชื่อของนายปรีดี พนมยงค์ เป็นมติของคณะกรรมการบริหารที่จะนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมใหญ่ สมัยที่ ๓๐ ต่อไป

๑๔. ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก นายเฟเดริโก มายอร์ (Federico Mayor) ได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ค.ศ.๑๙๙๙ ตอบสาส์นลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๒ ของ พลพยานายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ดังนี้ :

“ที่ DG.16.14/422/338

ผู้อำนวยการใหญ่

๔ พ.ย. ๑๙๙๙

เรียน ฯพณฯท่าน

ขอขอบคุณสำหรับจดหมายของท่านลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๑๙๙๙ ที่ท่านส่งผ่านมาทางสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปารีส ในจดหมายฉบับนั้น ท่านได้แจ้งความจำนงของรัฐบาลไทยที่จะให้องค์การยูเนสโก ได้มีส่วนร่วมในช่วงสองปี ๒๐๐๐ - ๒๐๐๑ ในอันที่จะรำลึกถึง/เฉลิมฉลองวาระครบ ๑๐๐ ปี ชาตกาลของบุคคลสำคัญของไทย ๒ ท่าน กล่าวคือ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะเรียนให้ทราบว่าในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารครั้งที่ ๑๕๗ ได้มีมติให้นำข้อเสนอดังกล่าวเข้าที่ประชุมใหญ่ขององค์การฯ ครั้งที่ ๓๐

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

เฟเดริโก มายอร์

๑๕. เมื่อได้รับการบรรจุเรื่อง “ข้อเสนอของประเทศสมาชิกในการฉลองวันสำคัญในสหัสวรรษ ๒๐๐๐-๒๐๑๐” เข้าสู่ระเบียบวาระในการพิจารณาของที่ประชุมใหญ่ ซึ่งกำหนดให้เรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาในคณะกรรมการที่ ๑ (Commission ๑) ต่อมาวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๒ คณะกรรมการที่ ๑ จึงได้พิจารณารับรองการเสนอพระนามคือ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และชื่อของนายปรีดี พนมยงค์ เป็นบุคคลสำคัญที่ยูเนสโกยกย่องพร้อมกับบุคคลอื่นๆ ที่ประเทศสมาชิกได้เสนอมารวมทั้งสิ้น ๔๔ ท่านด้วยกัน และเหตุการณ์ประวัติศาสตร์อีก ๑๕ ราย ที่องค์การยูเนสโกจะเข้าร่วมในการฉลองด้วย ในการพิจารณาของคณะกรรมการที่ ๑ นั้น ได้มีผู้แทนของหลายประเทศได้กล่าวสนับสนุนข้อเสนอของประเทศต่างๆ ที่คณะกรรมการบริหารได้เห็นชอบแล้ว และเน้นให้องค์การยูเนสโกเข้าร่วมในการฉลองด้วย ซึ่งจะเป็นการช่วยส่งเสริมเผยแพร่ความหลากหลายของวัฒนธรรมต่างๆ หลายประเทศได้เสนอขอให้มีการเสนอบัญชีรายการข้อเสนอต่างๆ ให้นำสนใจยิ่งขึ้นและให้มีข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตประวัติและภูมิหลังทางประวัติศาสตร์เพิ่มเติมเข้าไปด้วย หลายประเทศเสนอให้จัดบัญชีรายการข้อเสนอเป็นรูปแบบปฏิทิน แล้วจัดส่งไปให้คณะกรรมการยูเนสโกแห่งชาติ และสโมสรยูเนสโก (UNESCO Clubs) ในประเทศต่างๆ หลายประเทศยังได้กล่าวคำหั้น ที่ไม่มีการให้คำอธิบายสำหรับข้อเสนอที่ถูกปฏิเสธ และมีการเรียกร้องให้มีการกำหนดแนวทางการพิจารณาวินิจฉัยที่เหมาะสมยิ่งขึ้นสำหรับการฉลองบุคคลสำคัญและเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ หลังจากอภิปราย ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายความสัมพันธ์ต่างประเทศ ซึ่งทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ก็ได้ให้คำมั่นที่จะปรับปรุงระบบข้อมูลข่าวสารที่ให้กับประเทศสมาชิก เกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลและเหตุการณ์ให้ดียิ่งขึ้น คณะกรรมการที่ ๑ ได้เสนอรายงานและร่างข้อมติที่ได้รับความเห็นชอบแล้วต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อรับเป็นข้อมติที่สมบูรณ์ต่อไป

๑๖. ที่ประชุมใหญ่ได้พิจารณารับรองรายงานของคณะกรรมการที่ ๑ เมื่อประธานที่ประชุมใหญ่ได้สอบถามผู้เข้าร่วมประชุมว่า จะมีผู้ใดต้องการแก้ไขเพิ่มเติมข้อมติที่เสนอมายังใดหรือไม่ ปรากฏว่าไม่มีผู้ใดแสดงความจำนง จึงเป็นอันว่าที่ประชุมใหญ่ได้รับรองข้อมติดังกล่าวอย่างเป็นทางการ

ข้อมติที่ ๕๕ เรื่องการฉลองวันครบรอบวันสำคัญ (Celebration of Anniversaries) ได้ให้ความเห็นชอบและรับรองรายงานของคณะกรรมการที่ ๑ โดยการประชุมเต็มคณะครั้งที่ ๒๔ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๙๙ (14 th Plenary Meeting) มีข้อความสำคัญดังนี้ :

“ที่ประชุมใหญ่

ได้พิจารณาเอกสารเลขที่ 30 c/18

๑) มีมติว่าในปี ๒๐๐๐ - ๒๐๐๑ องค์การยูเนสโกจะเข้าร่วมในการฉลองตามที่กล่าวไว้ในวรรค ๓ (a) ของเอกสารเลขที่ 157 EX/Decision 9.6

๒) มีมติต่อไปว่า

(ก) การมีส่วนร่วมในค่าใช้จ่ายโดยองค์การสำหรับการฉลองเหล่านี้จะเป็นเงินเข้าร่วม ภายใต้โครงการเข้าร่วม ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นสำหรับโครงการนั้น

(ข) รายการวันครบรอบวันสำคัญที่องค์การยูเนสโกจะเข้าร่วมในการฉลองสำหรับปี ๒๐๐๐ - ๒๐๐๑ ถือว่าเป็นที่ยุติเท่าที่มีปรากฏต่อไปนี้

(๑) วันครบรอบหนึ่งร้อยปีแห่งชาตกาลของโรแบร์โต อัลท์

(๑๙) วันครบรอบหนึ่งร้อยปีแห่งวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

(๒๐) วันครบรอบหนึ่งร้อยปีแห่งชาตกาลของนายปรีดี พนมยงค์

(๕๙) วันครบรอบเจ็ดสิบห้าปีแห่งการประกาศการค้นพบ Taung Skull เป็นการค้นพบกระดูกมนุษย์โบราณแห่งแรกของทวีปอาฟริกา

(๒) ขอเชิญให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาทบทวนรูปแบบและวิธีการที่จะใช้ปฏิบัติต่อไปสำหรับการจัดทำรายงานวันครบรอบวันสำคัญ”

คณะกรรมการจัดงานฉลอง ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส
ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์
ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๓๖๑/๒๕๔๐ และ ที่ ๑๔๕/๒๕๔๐

คณะกรรมการที่ปรึกษา

๐. พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ)	๒. พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต)
๑. ประธานรัฐสภา	๔. ประธานศาลฎีกา
๕. ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ พนมยงค์	๖. นายกษัตริย์ สุขมงคล
๗. นายนิติกรทิพย์ นามสุภา	๘. นายชวน หลีกภัย
๙. ม.ร.ว.เทพ เทวกุล	๑๐. นายนิคม จันทรวีฑูร
๑๐. นายประมวล สภาวสุ	๑๑. นายประเวศ ะสี
๑๑. นายพนัส สิมะเสถียร	๑๔. นายมารุต บุณนาท
๑๕. นายระพี สาคริก	๑๖. นายสถาพร กวีदानนท์
๑๗. นายสุธี สิงห์เสน่ห์	๑๘. นายเสน่ห์ จามริก
๑๙. นายเสมอ หรั่งพ่วงแก้ว	๒๐. นายเสริมศักดิ์ การุณ
๒๐. นายเสวตร เขียมทองสีสายดี	๒๒. นายอุทัย พิมพ์ใจชน
๒๓. นายอดุล วิเชียรเจริญ	

คณะกรรมการอำนวยการ

ประธานกรรมการ

รองประธานกรรมการ

๓. รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
๕. ประธานมูลนิธิเสรีไทยภาคเหนือและประทีป
๗. นายบรรณิศ เศรษฐบุรุษ

กรรมการ

๐. นายกรัฐมนตรี	๕. ผู้แทนสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	๑๐. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ
๔. นายกษัตริย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๓. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข
๖. ประธานชมรม ค.ม.ล.ก.สัมพันธ์	๑๕. ผู้แทนกรมตำรวจ
๘. ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๑๗. ผู้แทนการสื่อสารแห่งประเทศไทย
๑๐. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๒๐. ผู้แทนสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย
๑๒. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	๒๓. ผู้แทนมูลนิธิปวีณ อึ้งการณ
๑๔. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	๒๕. ผู้แทนมูลนิธิชูวิทย์ โอวาทพงษ์
๑๖. ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย	๒๗. ผู้แทนมูลนิธิเด็ก
๑๘. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้แทน	๒๙. ผู้แทนมูลนิธิสื่อสร้างสรรค์
๑๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครหรืออยุธยาหรือผู้แทน	๓๑. ผู้แทนสถาบันสันติประชาธรรม
๒๐. ผู้แทนสำนักจุฬาราชมนตรี	๓๓. ผู้แทนสมาคมสิทธิเสรีภาพแห่งประเทศไทย
๒๒. ผู้แทนมูลนิธิปรีดี พนมยงค์	๓๕. ผู้แทนคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย
๒๔. ผู้แทนมูลนิธิโกมล คีมทอง	๓๗. ผู้แทนสมาคมนักเรียน
๒๖. ผู้แทนมูลนิธิดวงประทีป	๓๙. นายองค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๒๘. ผู้แทนมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม	๔๐. นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ
๓๐. ผู้แทนมูลนิธิบูรณะชนบท	๔๓. นายปรีชา สุวรงค์พัก
๓๒. ผู้แทนสมาคมธรรมศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์	๔๕. นายพิรพันธ์ พาลุสุข
๓๔. ผู้แทนสมาคมสังคมนักศึกษาแห่งประเทศไทย	๔๗. นายสมศักดิ์ สิบตะกูล
๓๖. ผู้แทนองค์การเครือข่ายเดือนตุลา	๔๙. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
๓๘. เลขาธิการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย	
๔๐. ประธานสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	กรรมการและเลขานุการ
๔๒. นายจาตุรนต์ ฉายแสง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๔. นายพิณิจ จารุสมบัติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๖. นายโกศล พลกุล	
๔๘. นายอดิสร เพ็ญเกษ	
๕๐. นายอาวีเพ็ญ อุตรสินธุ์	
๕๑. อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
๕๒. นายพนม เอี่ยมประเสริฐ	
๕๓. นายพิภพ ธงไชย	

คณะกรรมการดำเนินงาน

- ๑. นายกลภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ๒. ประธานมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป
- ๓. นายบรรณิศ เศรษฐบุตร
- ๔. อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ๕. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์)
- ๖. ประธานชมรม ค.ม.ธ.ก. สัมพันธ์
- ๗. นางสาวศิริ สุวรรณรัตน์
- ๘. ประธานอนุกรรมการฝ่ายศึกษาวิจัยและประมวลผลงานของศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์
- ๙. ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์
- ๑๐. ประธานอนุกรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือที่ระลึกดวงตราไปรษณียากรและเหรียญกาษาปณี
- ๑๑. ประธานอนุกรรมการฝ่ายวิชาการ
- ๑๒. ประธานอนุกรรมการฝ่ายการเงินและจัดหาทุน
- ๑๓. ประธานอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
- ๑๔. ประธานอนุกรรมการฝ่ายศิลปวัฒนธรรม
- ๑๕. ประธานอนุกรรมการฝ่ายนิทรรศการ
- ๑๖. ประธานอนุกรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือที่ระลึกกรรมการ
- ๑๗. ประธานอนุกรรมการฝ่ายจัดทำสื่อเผยแพร่เกียรติคุณ รัฐบาลอาวุโส ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ สำหรับเด็กและเยาวชน
- ๑๘. ประธานอนุกรรมการฝ่ายพิธีกรรมทางศาสนากรรมการ
- ๑๙. ประธานอนุกรรมการฝ่ายจัดการประกวดภาพยนตร์ รางวัลพระเจ้าช้างเผือก
- ๒๐. ประธานอนุกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์สำหรับบุคคลผู้มีความดีเด่นทางด้านประชาธิปไตยและสันติภาพ
- ๒๑. ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการอนุสรณ์สถาน ๑๐๐ ปี รัฐบาลอาวุโส ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์
- ๒๒. ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการอนุสรณ์สถาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒๓. ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการสำนักวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง
- ๒๔. ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการความร่วมมือ ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์
- ๒๕. ประธานอนุกรรมการฝ่ายประสานงาน
- ๒๖. นางบุษิษา เกษโกวิท
- ๒๗. นางศุภวิ บุญทีแสนกุล
- ๒๘. นายประณิต ภูมิถาวร
- ๒๙. นายวิชญ์ วรปัญญา
- ๓๐. นางวานี สายประดิษฐ์
- ๓๑. นายสันต์ ทัดติวัฒน์
- ๓๒. นายสุรพล นิติไกรพจน์
- ๓๓. นายเหวง โศจรากาศ
- ๓๔. นางจรรยา ไวยนันท์
- ๓๕. นายจรัญวัฒน์ สันตะบุตร
- ๓๖. นายโชคชัย สุทธาเวศ
- ๓๗. นายสมเกียรติ อภิญาชาน
- ๓๘. นายบัณฑิต สำข้า
- ๓๙. นายศรรชิต ตัมพานุวัตร
- ๔๐. นายภูทศ ทรงประเสริฐ
- ๔๑. นางสุทธาสินี วัชรบูรณ์
- ๔๒. นายอนันต์ วิริยะพิณิจ
- ๔๓. นายพนม เข็มประยูรกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานภาครัฐ
- ๔๔. นายพิภพ องไชยกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานภาคเอกชน
- ๔๕. นางสาววรรณิ์ สำราญเวทย์
- ๔๖. กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานภาครัฐ
- ๔๗. นายกมล กมลตระกูล
- ๔๘. กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานภาคเอกชน

คณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ

- ๑. คณะอนุกรรมการฝ่ายศึกษา วิจัยและประมวลผลงานของนายปรีดี พนมยงค์
 - ๑. ผู้อำนวยการสถาบันปรีดี พนมยงค์
 - ๒. นายนิคม จันทร์วิฑูร
 - ๓. นายปรีดี เกษมทรัพย์
 - ๔. นายวิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์
 - ๕. นายสมจิตต์ อินสิงห์
 - ๖. นายชยาภค พิมพ์สวัสดิ์
 - ๗. นายสัจฉิ์ ศรีวงนิก
 - ๘. นายณัฏฐพิภย์ นาสสุภา
 - ๙. นายชัยวัฒน์ สถาอานันท์
 - ๑๐. นางสาวปราณี กุรุพันธ์วิทย์
 - ๑๑. ประธานอนุกรรมการอนุกรรมการ
 - ๑๒. นายกันต์ธีร์ ศุภมงคล
 - ๑๓. นายศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์
 - ๑๔. นายประทุม ไฉมฉาย
 - ๑๕. นายสัมพันธ์ พิ้งประดิษฐ์
 - ๑๖. นายระวี ฤกษ์จำนง
 - ๑๗. นายศุภปรีชา พนมยงค์
 - ๑๘. นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ
 - ๑๙. อนุกรรมการและเลขานุการ
- ๒. คณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อ นายปรีดี พนมยงค์ ต้ององค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
 - ๑. นายวิเชียร วัฒนคุณ
 - ๒. ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
 - ๓. ประธานอนุกรรมการอนุกรรมการ

- ๓. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- ๔. อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศกระทรวงการต่างประเทศ
- ๕. รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ๖. ผู้อำนวยการกองสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- ๗. ผู้อำนวยการกองการสังคม กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
- ๘. ประธานชมรม ค.ม.อ.ก.สัมพันธ์
- ๙. นายกสมาคมธรรมศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์/อนุกรรมการ
- ๑๐. นายพนม เที่ยมประยูร
- ๑๐. นายประเนต ภูมิอาวาร์ อนุกรรมการและเลขานุการ
- ๑๒. นางสาวสุทธิลักษณ์ จงคุณสุข อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๓. คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดทำของที่ระลึก ดวงตราไปรษณียากรและเหรียญกษาปณ์

- ๐. อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประธานอนุกรรมการ
- อนุกรรมการ
- ๒. นางยุพิน โภคจิตติกุล ๓. นายภัทรพงศ์ ศรีเจริญอินทร์
- ๔. นายทวีรักษ์ สุตะบุตร ๕. นายอัคนี อวิณยานนท์
- ๖. นายคณิต พิชฌณิชย์ อนุกรรมการและเลขานุการ
- ๗. นางสมศรี กิณตพงษ์ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๔. คณะอนุกรรมการฝ่ายวิชาการ

- ๐. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ประธานอนุกรรมการ
- อนุกรรมการ
- ๒. นายเจริญ โฆษณานันท์ ๓. นายชัยวัฒน์ บุณชาติ
- ๔. นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ๕. นางสาวนวลฉวี สุธรรมวงศ์
- ๖. นายพนม เที่ยมประยูร ๗. นางวาณี สายประดิษฐ์
- ๘. นายสมคิด เลิศไพฑูรย์ ๘. นายสันติสุข โสภณศิริ
- ๑๐. นางสุภาพ ดวงใส อนุกรรมการและเลขานุการ
- ๑๐. นางชนันดา อัญจะวุฒิ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๕. คณะอนุกรรมการฝ่ายการเงินและจัดหาทุน

- ๐. นายกสมาคมธรรมศาสตร์
- ๓. นายประมวล สภาวสุ
- ๔. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
- ๖. คุณวารี ทะวานนท์
- ๗. นางจาวุฑร ไวยนันท์
- ๘. นายทองมา หงส์หล้ากรมภัก
- ๑๐. นางสาวประนอม โมวินวิพัฒน์
- ๑๐๓. นายวิระ มานะคงศรีชีพ
- ๑๐๔. นายสม จาคุศรีพิทักษ์
- ๑๐๗. นายสุธาสันต์ จิรจิรายเวช
- ๑๐๘. ผู้อำนวยการกองคลัง
- ๒๐. นางสาววรรณิ์ สำราญเวทย์
- อนุกรรมการที่ปรึกษา
- ๒. นายดำรง กฤษณะมระ
- ๕. นายพนัส สิมะเสถียร
- ประธานอนุกรรมการ
- อนุกรรมการ
- ๕. นายชัชวาลย์ ทวีศรี
- ๑๐. นายนิศ ชัยสุทร
- ๑๒. นายวิเชียร กลั่นสุคนธ์
- ๑๔. นายสงคราม ชัยประวิติดำรงค์
- ๑๖. นายสมชาย สกลสุวรรณ์
- ๑๘. นายอุทัย อัครพัฒน์ภากุล
- ๒๐. หัวหน้างานการเงิน
- อนุกรรมการและเลขานุการ

๖. คณะอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

- ๐. นายมานิจ สุขสมจิตร ประธานอนุกรรมการ
- อนุกรรมการ
- ๒. นายภมล ฉายาวินณะ ๓. นายบำรุง สุขพรณ์
- ๔. นางสาววิภา สุขกิจ ๕. นายสมหมาย ปาโรจน์ศักดิ์
- ๖. นายกำแหง ภริตานนท์ ๗. นายวรวีฑูร ศรีอนันต์วิเศษ
- ๘. นางสาวเนติ พูนศิริวงศ์ ๘. นายวิทยา ตันตสุทธิ
- ๑๐. นายสุวัฒน์ ทองธนาภกุล ๑๐. นายศุภย์ ศิริกุลพิพัฒน์
- ๑๒. นายสมชาย กุศลธรรมสมบัติ ๑๓. นายคำฤทธิ์ วิริยะกุล
- ๑๔. นายชวรงค์ ลิ้มปัทมาพาณิชย์ ๑๔. นางวัชรินทร์ วาณิชชา
- ๑๖. นายสมเจตน์ ชวนชาติ ๑๗. นายคณิต พิชฌณิชย์
- ๑๘. นายมนูญ พุฒทอง ๑๘. นายคณิต พันธวิเศษราชเขต
- ๒๐. นายปราโมช สัมชูก ๒๐. นายสหสมภพ ศรีสมวงศ์
- ๒๒. นางกรรณิการ์ วิริยะกุล ๒๓. นายทวิสิน สถิตย์รัตนชีวิน

- ๒๔. นายสมเนา นทีไวท์ยะ
- ๒๖. นางอุบล แป๊ะอิมล่อง
- ๒๘. นางบุศรชยาชาติ ไกลหัดักดิ์

- ๒๕. นายอวัชชัย ไทวินทรมภา
- ๒๗. นางสาวสุภาณี แก้วเมณี
อนุกรรมการและเลขานุการ

๗. คณะอนุกรรมการฝ่ายศิลปะวัฒนธรรม

- ๑. นายศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์
- ๒. นายชชาติ หมั่นอินกุล
- ๔. นายนิวัติ กองเพียร
- ๖. นางศุขัญญา บุญทัศน์กุล
- ๘. นายสมชาย วิษระสมบัติ
- ๑๐. นายสินธุ์สวัสดิ์ ยอดบางเตย

- ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ
- ๓. นายทวีศักดิ์ โยเมือง
 - ๕. นายสุพจน์ แจ็งเร็ว
 - ๗. นายอำนาจ เข็นสบาย
 - ๙. นายสาโรช เมื่อนาสาลี
อนุกรรมการและเลขานุการ

๘. คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือที่ระลึก

- ๑. นายสัมพันธ์ พึ่งประดิษฐ์
- ๒. นายระวี ฤกษ์จำนง
- ๔. นายคณิต ทิฆวนิชย์
- ๖. นายวันชัย ต้นศิริวิทยาพิทักษ์
- ๘. นายสุภรณ์ พรหมพันธุ
- ๑๐. นายสมชาย ทอมละออย

- ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ
- ๓. นายภมล กมลตระกูล
 - ๕. นายพิรุณ ฉัตรวนิชกุล
 - ๘. นายสันติสุข โสภณศิริ
อนุกรรมการและเลขานุการ

๙. คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดทำสื่อเผยแพร่เกียรติคุณวีรบุรุษอาวุโส นายวีรดิพนมองค์ สำหรับเด็กและเยาวชน

- ๑. นายพิภพ อังไชย
- ๒. นายภมล กมลตระกูล
- ๔. นายจรัส ศิษราอภิชัย
- ๖. นางศุขัญญา บุญทัศน์กุล
- ๘. นางปวีญญา ศรีธัญญรัตน์
- ๑๐. นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์
- ๑๑. นายสมบัติ บุญงามอนงค์

- ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ
- ๓. นางกาญจนา กาญจนสุต
 - ๕. นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ
 - ๗. นายธีรพัฒน์ อัครสังสิทธิ์
 - ๙. นายพิรุณ ฉัตรวนิชกุล
อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๐. คณะอนุกรรมการฝ่ายพิธีกรรมทางศาสนา

- ๑. พระไพศาล วิสาโล
- ๒. นายสันติสุข โสภณศิริ
- ๓. นางสาวจิตมา คุณศิริวานนท์
- ๕. นางสาวนงลักษณ์ คุณศิริลัดด์
- ๗. นายนิพนธ์ แจ่มดวง
- ๙. นายสมเกียรติ มีธรรม
- ๑๐. นายศิริลักษณ์ ปิ่นบำรุงกิจ
- ๑๑. นายศุภพงศ์ ชจรทิพย์
- ๑๔. นายวรพงษ์ เวชมาลีนนท์

- อนุกรรมการที่ปรึกษา
ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ
- ๔. นายอัคร ปัทมภาส
 - ๖. นางสาวนริ แท้ตั้ง
 - ๘. นายสุรสม กฤชณะวุฒะ
 - ๑๐. นางสาวสิริวรรณ นิงเจริญ
 - ๑๒. นายคัมภีร์ ศิษกรณีย์
อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๑. คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดการประกวดภาพยนตร์รางวัลพระเจ้าช้างเผือก

- ๑. นายโคม สุขวงศ์
- ๒. นายอดิศักดิ์ เข็กรัตน์
- ๓. นางณิชชา จิวเศรษฐการ
- ๕. นายสินธุ์สวัสดิ์ ยอดบางเตย
- ๖. นางสาวชติดา เอื้อบำรุงจิต
- ๗. นางสาววิมลรัตน์ อรุณโรจน์สุริยะ

- ประธานอนุกรรมการ
รองประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ
- ๕. นายภาณุ อารี
 - อนุกรรมการและเลขานุการ
 - อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๑๒. คณะอนุกรรมการฝ่ายรางวัลวีรดิพนมองค์ สำหรับบุคคล ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ

- ๑. นายเสมอ พริ้งพวงแก้ว
- ๒. นายโคทม อาริยา
- ๔. นางสาวธีรนาถ กาญจนอักษร
- ๖. นายวิษณุ วัลญญ
- ๗. นายพิภพ อังไชย

- ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ
- ๓. นายเดช คุ้มชา
 - ๕. นายมารค ตามไท
อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๓. คณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการอนุสรณ์สถาน ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส นายทวีติ พนมยงค์

๑ นายพิภพ ธงไชย	ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ	
๒ นางศุภัญี บุญทิศนกุล	๓ นายสมศักดิ์ สิบตระกูล
๔ นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	๕ นายชาญวิทย์ อ่วมฤทธิ
๖ นายอนันต์ วิริยะพันธ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๗ นายก่อพงษ์ ทองสกุล	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๑๔. คณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการอนุสรณ์สถาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อนุกรรมการที่ปรึกษา

๑ นายวิเชียร กลิ่นสุคนธ์	๒ นายทิวา เงินยวง
๓ นายพระนาย สุวรรณรัฐ	๔ นายเฉลียว จรัสศรี
๕ นายสมศักดิ์ สิบตระกูล	
๖ นายสุภัทร สุขคนธวัต	ประธานอนุกรรมการ
๗ นายปัญญา น้าเพชร	รองประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๘ นายฤชดา ณ ป้อมเพชร	๙ พันเอก (พ) ชัยันต์ อิ่มพูนันท์
๑๐ นายยงยศ เสือกลาง	๑๑ นายนิเวศ พันธุ์เจริญวรกุล
๑๒ นายสมยศ พงุฒาเกษมสุข	๑๓ นายจรัส ศิษฐานอภิชัย
๑๔ นางสาวนัยนา สุภาพิง	๑๔ นายสันติ จิยะพันธ์
๑๖ นางสาวดวงใจ สุภาพิง	
๑๗ นางสาวชลลดา บุญเกษม	อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๕. คณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการสำนักวิชาธรรมศาสตร์ และการเมือง

๑ นายกิตติศักดิ์ ปรางค์	ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ	
๒ นายอภิชัย พันธเสน	๓ นายเกษียร เตชะพีระ
๔ นายชัยวัฒน์ สดายนันท์	๕ นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ
๖ นายธีรยุทธ บุญมี	๗ นายพนม เดียมประยูร
๘ นายวรพจน์ วิหระพิชญ์	๘ นายประชา หุตาบุวัต
๑๐ นายจรัส ศิษฐานอภิชัย	
๑๑ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดปริทัศน์ พนมยงค์	อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๖. คณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

๑ นายสุริชัย หวันแก้ว	ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ	
๒ นายไชยยันต์ วิชชกุล	๓ นายเดช พุ่มหษา
๔ นายบัณฑิต อ่อนคำ	๕ นางสาวพรเพ็ญ อันตระกูล
๖ นายวิทยา สุจริตอนารักษ์	
๗ นางวิระดา สมสวัสดิ์	อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๗. คณะอนุกรรมการฝ่ายประสานงาน

๑ นายพนม เดียมประยูร	ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ	
๒ ประธานชมรม ค.ม.ธ.ก.สัมพันธ์	๓ นายพิภพ ธงไชย
๔ นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันท์	๕ นายสินธุ์สวัสดิ์ ยอดบางเตย
๖ นายโชคชัย สุทธาวะ	
๗ นางสาววรรณิ์ สำราญเวทย์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๘ นางวิภา เกศสระ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๙ นางสาววรรณวิภา แสงสารพันธ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผลการประชุมคณะรัฐมนตรี

เรื่อง การเสนอชื่อศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ เป็นบุคคลสำคัญ
บรรจู้ไว้ในปฏิทินของยูเนสโก

คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามที่กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยเสนอ ในการเสนอชื่อ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ไปยังองค์การยูเนสโก เพื่อขอให้องค์การยูเนสโกบรรจุชื่อไว้ในปฏิทินการเฉลิมฉลองบุคคลสำคัญและเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ (Anniversaries of great personalities and historic events) เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งชาตกาล และให้ความเห็นชอบโครงการเฉลิมฉลอง ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทั้งนี้ เนื่องจากในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓ จะเป็นวาระครบรอบชาตกาล ๑๐๐ ปี ของศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ อดีตผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ผู้ซึ่งประกอบคุณงามความดีอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติ และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ส่งเสริม และปลูกฝังจิตสำนึกในด้านการศึกษา สันติภาพ ตลอดจนประชาธิปไตยแก่ชาวไทยและชาวโลก และเป็นผู้ที่ได้สร้างคุณูปการอย่างใหญ่หลวงแก่ประเทศชาติและราษฎรไทย โดยได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กล้าหาญ เสียสละ ในตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน รัฐบุรุษอาวุโส นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง และเลขาธิการคนแรกของสภาผู้แทนราษฎรสยาม อันจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนของชาติที่จะทำนุบำรุงบ้านเมืองต่อไป

ประชุมเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๐

ที่ กต ๐๔๐๔/๓๓๖๗

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

เรื่อง องค์การยูเนสโกประกาศให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และ ศาสตราจารย์
ดร. ปรีดี พนมยงค์ เป็นบุคคลสำคัญของโลก
เรียน ประธานคณะกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ ต่อ
องค์การยูเนสโก (ดร. วิเชียร วัฒนคุณ)
อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ ทม ๐๗๐๑/๔๓๔๒ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๒

ตามหนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่อ้างถึงแจ้งมติของคณะกรรมการฝ่ายดำเนินการ
เสนอชื่อศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ ต่อองค์การยูเนสโก มอบหมายให้ ดร. วิเชียร วัฒนคุณ
ประธานอนุกรรมการฯ และ ดร. ประณิต ภูมิถาวร อนุกรรมการและเลขานุการ เดินทางไปร่วม
สังเกตการณ์และติดตามการประชุมคณะกรรมการบริหาร ครั้งที่ ๑๕๗ ขององค์การยูเนสโก
ระหว่างวันที่ ๕-๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๒ ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

กระทรวงการต่างประเทศได้รับรายงานจากสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีสว่า เมื่อวันที่
๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๒ ที่ประชุมคณะกรรมการมาธิการ (Commission) I ของการประชุมสมัชชาสามัญ (General
Conference) ขององค์การยูเนสโกได้พิจารณารับรองการเสนอให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรม
ราชชนนี และศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส เป็นบุคคลสำคัญของโลก ตาม
การเสนอของคณะกรรมการบริหาร (Executive Board) และ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ใน
ที่ประชุมสมัชชาสามัญ (General Conference) ครั้งที่ ๓๐ ขององค์การยูเนสโก ได้มีมติประกาศให้
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีและศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส เป็น
บุคคลสำคัญของโลกอย่างเป็นทางการแล้ว และจะมีการจัดพิมพ์การเฉลิมฉลองบุคคลและ
เหตุการณ์สำคัญเป็นรูปเล่มเพื่อแจกจ่ายประเทศสมาชิกขององค์การยูเนสโกต่อไป โดยองค์การยูเนสโก
จะเข้าร่วมเฉลิมฉลองด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูชัย เกษมศานต์)

รองปลัดกระทรวงฯ ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ
กองการสังคม
โทร. ๖๔๓-๕๐๖๕, ๖๔๓-๕๐๖๖
โทรสาร ๖๔๓-๕๐๖๔

ธมฺไม์ ทเว รุกขติ ธมฺมจาร์
ธรรมย่อรักษาผู้ประพฤดิธรรม

นกสายพันธุ์ที่ค้นพบเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๖ ทางภาคเหนือของสยามโดย ฮิวจ์ เอ็ม. สมิธ (Hugh M.Smith) ต่อมาสถาบัน สมิธโซเนียนแห่งสหรัฐอเมริกาได้ให้รหัส "USNM 311538" และได้ตั้งชื่อนกว่า "CHLOROPSIS AURIFRONS PRIDI" พร้อมทั้งระบุด้วยว่า "ชื่อของนกนี้ตั้งเพื่อเป็นเกียรติแก่ปรีดี พนมยงค์ (หลวงประดิษฐมนูธรรม) ผู้นำขบวนการเสรีไทย